

KIBRIS'TA

SOSYALİST gerçek

AYLIK SİYASİ GAZETE

HAZİRAN 1996 SAYI: 5 YIL: 1 FİYATI: 50,000 TL. UK: 1 Str.

BU FATURAYI KİM ÖDEMELİ?

- MENAR'da, Cypfruvex'te, otellerde işten atılan işçiler mi ödemeli?
- Yıllardır alım gücünü yitiren, maaş alamama korkusu yaşayan memurlar, öğretmenler mi ödemeli?
- Ürünü yüksek giderlerle üretip devlete, patronlara veren ve aylardır karşılığını alamayan üreticiler mi ödemeli?
- Ülkenin "sorma gir hanı" olması nedeniyle işsiz, açsız kalıp ülkesini terketmek noktasına gelenler mi ödemeli?
- Gerileyen alım gücü yetmezmiş gibi yeni zamlarla, vergilerle soyulan bu HALK mı ödemeli?
- Ülkesinde soygun, hırsızlık, cinayet korkusu ile iki kilit altında yaşamak zorunda olanlar mı ödemeli?

- 22 yıldır Kıbrıs'ın Kuzeyini yağmalayanlar mı ödemeli?
- Sterlin, dolar milyonerleri yaratan sömürücü bir ekonomik sistemi ısrarla uygulamak isteyenler mi ödemeli?
- Halkın parasını "teşvik kredileri" adı altında ucuza kapatıp üstüne yatanlar mı ödemeli?
- Son 3 yılda 171 danışman ve üst kademe yöneticisi atayanlar mı ödemeli?
- "Ülkeden kaçanlara üzülmeyin. Biri giderse onu gelir" diyenler mi ödemeli?
- Ülkeyi "Yolgeçen hanı"na çevirenler mi ödemeli?
- "Emekçiler adına" Kıbrıs Türk emekçilerine ihanet edenler mi ödemeli?

BAŞYAZI

Son bir ay içerisinde emperyalist güçlerin "Kıbrıs sorununa çözüm bulma" girişimleri ülkemizin siyasi gündemini yoğun biçimde işgal etmiştir. Bir ay kadar önce, ABD Dışişleri Bakanı yardımcısı John Kornblum, onbeş gün kadar önce de İngiltere Dışişleri Bakanlığı Siyasi İşler Müdürü Jeremy Greenstock adaya gelerek her iki toplum egemenlerinin temsilcileri ile görüşmüşlerdir. Kapalı kapılar arkasında nelerin görüldüğü bilinmiyor. Ancak her iki diplomatın da ayrı ayrı yaptıkları açıklama birbirinin benzeri idi. Görevlerinin sadece "fact finding mission" (gerçekleri öğrenme misyonu) olduğunu açıklamakla yetindiler.

Görülüyor ki, emperyalist güçler Kıbrıs halkı ile alay etmekten hiçbir zaman vazgeçmeyeceklerdir. 1950'lerden beridir süregelen "Kıbrıs sorunu" nun merkezinde yer alan güçler kimlerdir? İngiliz ve ABD emperyalistleri değil midir? O halde, 40 yıldan sonra hala daha "gerçekleri öğrenme misyonu" da neyin nesi oluyor?

Evet, Kıbrıs halkı oturup emperyalistlerden ve yerli egemenlerden soruna çözüm beklerse olacağı budur. Sırası gelir kendisiyle alay ederler, sırası gelir eline silah verip birbirine kırdırırlar,

(Devamı Sayfa 7'de)

KIBRIS'TA
SOSYALİST
gerçek

HALKIMIZA SORUYORUZ!

SİZCE KİM ÖDEMELİ?

Ülkemizde yaşanan ekonomik, sosyal, siyasi bunalım emekçiler için dayanılmaz boyutlara ulaştı. Çalışanlar maaş alamama kaygısını ilişkilerinde hissederken, üretici verdiği ürünün karşılığını alamamaktadır. Kriz işçileri işlerinden etmektedir. Menar'da, Cypfruvex'te, otellerde işten atılmalar, işsizlik had safhadadır. Bu kadar saldırı emek-

çilere yöneltilirken, çeşitli vergiler ve zamlarla var olan alım gücü daha da gerilere götürülmektedir. Tüm bunlar yaşanırken "Toplumsal özveri" den söz edenler iki yüzlülüklerini artık gizleyememektedirler. O halde Kıbrıs Türk Halkı yok oluşa mı mahkumdur? Çare yok mu? Çare vardır. Çare emekçilerin birliğindedir. Çare "KURTULUŞ YOK TEK

BAŞINA. YA HEP BERABER, YA HİÇ BİRİMİZ" şiarındadır. Çare "uşaklık" edenlere karşı "evimizin efendisi"

olma mücadelesindedir. Çare emekçilerin ellerinde yükselecek BAĞIMSIZ KIBRIS'TA-DIR.

LONDRA'DAN MESAJ

22 Mayıs 1996

Kıbrıs'ta Sosyalist Gerçek gazetesi emekçileri ve okurlarını kutluyoruz.

Kıbrıs'ta başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin sesi, gözü ve kulağı olabilecek bir yayının boşluğu uzun yıllardır doldurulmamış ve bu boşluktan yararlanan küçük burjuva ve revizyonist siyasetler emekçileri yanlış bilgilendirip pasifize etmiş ve son tahlilde burjuvazinin dünem suyuna sokmuştur. Sosyalist bir gazetenin çıkmasında emeği geçen tüm arkadaşların bugün büyük bir görev üstlendikleri bir gerçektir. Ama biz onları yalnız bırakmayacağız. Kendine yurtsever, demokrat, sosyalist diyen herkes kendini göstermeli ve bu gazeteye sahip çıkmalıdır. Londra Kıbrıslı Devrimciler.

OLAYLAR VE GERÇEKLER

Arif H. Tahsin Sayfa 7

LENİN: Avrupa Birleşik Devletleri Şiari Üzerine Sayfa 5

KTÖS ve KTOEÖS'e "Hükümete Sadaka Eylemi"nden Soruşturma Açıldı Sayfa 3

KAPİTALİZM VE KRİZ-3

24 Ocak "İSTİKRAR" programı ile, Türkiye ekonomisinin içine girdiği süreci istatistikî bilgiler ile aktarmaya ve bu istikrarın kime yönelik olduğunu önceki yazımızda açıklamaya çalıştık. Ancak son yıllarda Türkiye ekonomisinin durumu; çok daha ilginç boyutlara ulaşmıştır. 1994 yılında yaşanan iktisadî kriz ve bu krizi giderme reçetesi olarak uygulamaya konan 5 Nisan kararları, ülke ekonomisinin dünya emperyalizmi ve onun araçları olan İMF ve Dünya Bankası ile ne kadar içiçe olduğu, daha doğru bir deyişle ne kadar bağımlı olduğu göz önüne serilmiştir. Bu kararları kısaca bir incelemek kanımızca yararlı olacaktır. Burada da istikrarın kime yönelik olduğu ve krizin faturasının hangi sınıfların üzerine yüklendiğini göreceğiz. Ana hatları ile içeriği; Kamu harcamalarının kısılmasını, yatırımların dondurulmasını, büyüme hızının eksiye çekilmesini, tarımda sübvansiyonların kaldırılmasını, devletin ekonomide rolünün küçültülmesini-özelleştirmeye hız verilmesi -çalışanların ücretlerinin dondurulmasını, bütün bunların yerine getirilmesi sırasında işçi, memur ve üretici köylülerin tepkisinin bastırılabilmesi için son derece kısıtlı olsa da var olan siyasi hak ve özgürlüklerin tümünden kaldırılması veya daha da sınırlı hale getirilmesi, yeni baskı yasalarının çıkarılmasını kapsıyordu.

Alınan bu kararların çoğu uygulamaya kondu. İMF ile "Stand BY" antlaşmaları imzalandı. İMF ve Dünya Bankası'nın direktiflerinin eksiksiz yerine getirileceğine dair teminatlar verildi.

İşçi ve memur ücretleri donduruldu. İşçilerin toplu sözleşmeleri uygulanmayarak fiilen kağıt üzerinde bırakıldı.

1994 yıl sonu itibarıyla resmi makamlara göre 700 binden fazla işçinin işten çıkarılmasına, ücretlerin dondurulmasına, sübvansiyonların kaldırılmasına, tüm kamu mal ve hizmetlerine %100'ün üzerinde zam yapılmasına rağmen, bunalım atlattığımız, durgunluk aşılammıştır. İMF ve Dünya Bankası talimatları doğrultusunda uygulanan önlemlerle ne tarım çökmekten, kurtulabilmiş ne de mal ve hizmetler sektöründeki üretim gerilmesi, durdurulabilmiştir. Ağır iç ve dış borç yükünün artması yanında, kamu finansman açığı ve dış ticaret açığı büyük boyutlara ulaşmış bir durumdadır. Halkın alım gücü yüzde altmış oranına düşmüş, enflasyon üçlü rakamlarda seyretmektedir.

Daha önceki yazılarımızda vurgulamaya çalıştığımız gibi, yaşanan bu konjektür, tamamen kapitalizmin içsel bir bunalımın sonucudur. Ayrıca Türkiye'nin dünya emperyalizminin yarı-sömürgeci olmasının getirdiği bağımlılık-egemenlikten uzak- olgusu da buna eklenince, dünya emperyalist sisteminin içine girdiği krizden kaçınılmaz bir şekilde etkileneneceği, daha korkuncu, emperyalistlerin kendi ekonomilerindeki krizi gidermek için Türkiye gibi yarı-sömürge ve sömürge ülkelerini kullandıkları gerçeği ile karşılaşırız. Ancak, sistem içsel iktisadî faktörleri kullanarak bu resasyondan kurtulamaz, kriz sürekli ve kaçınılmazdır.

Özel kar güdüsüne bağımlı kılınan bilimin yaratmış olduğu her sorunun, "Bilim" ve bilinçli insan çabasıyla çözülebileceğine inanıyoruz. Ama kapitalist bir ekonomide böyleleri çözümler üretilemez ve uygulanamaz. Emperyalist-Kapitalist sistemin ekonomik yasaları, - üretim ve paylaşım kanunu- tamamen kar güdüsüne göre düzenlendiği için, hakim sınıf olan burjuvazinin, işçi ve emekçi sınıfı sömürmesi mantığını içermektedir. O halde sorunun çözümünü araştırmalı, bir yöntem önermeliyiz. Sevgili okuyucu, dilerse; ülkemiz gerçekliğine de kısaca bir göz attıktan sonra bu sorunu ele alıp inceleyelim.

Türkiye ekonomisine bu kadar ayrıntılı bir tarzda yaklaşmamızın nedenini diğer yazılarımızda açıklamıştık. Hatırlatmakta yarar olduğuna inanıyoruz; Ülkemizin Kuzey kesimi Kıbrıs Türk halkının egemenliğinden uzak Türkiye'ye bağlı bir konumdadır. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik şartları algılayabilmek, kanımızca, dünya emperyalizmin genel ekonomik bir tahlili ve Türkiye ekonomisinin bir incelemesinden geçiyor.

Bu gerçekliği gözönünde tutmamız dolayısı ile kısaca, bu incelemeleri yapmaya çalıştık. Amaca hizmet ettiği düşüncesi ile, ülkemizin bir ekonomik tahliline girişebiliriz.

Ülkemizin Kuzey Kesiminin Türkiye Devleti'ne bağımlı olması sonucunda, orada yaşanan ekonomik krizlerin ülkemize de yansması kaçınılmaz olan bir olgudur. Bunun sonucunda, ülkemizde de iktisadî krizler, ekonomik protokoller ve ekonomik paketler gündeme gelmiştir.

Güncel bir konu olan, ve esas incelemek istediğimiz bir gündem olan ekonomik paketlere girmeden önce ülkemizin tarihsel bir gelişimine bakmak ve bölünmüşlüğü'nün nedenine kısaca bir göz atmak istiyoruz.

Kıbrıs'ta yaşayan iki büyük milliyet olan, Türk ve Rum milliyetlerinin, bugünkü eşitsiz ekonomik gelişmişliğinin, ve de Kıbrıs'ın bölünmüşlüğü'nün nedenlerinden biri kanımızca Osmanlı imparatorluğunun uyguladığı ekonomik yasalar, özellikle de o zaman yürürlükte olan vergi sistemi idi. Osmanlı imparatorluğu ekonomik yapısına uygun bir şekilde Hristiyan kesiminin yoğun ticarî ilişkilerine karşın müslüman kesimin bürokrat kalma özelliği Kıbrıs'ta da baş gösterdi. Adadaki Hristiyan kesiminde modern gelişmeler, modern üretim biçimi ile üretim ilişkileri ve modern sınıflar - kapitalist sınıf ve işçi sınıfı - daha çok gelişebiliyordu. Kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası

Kıbrıs'ta da işlevini gerçekleştirmişti. 1960'a gelindiğinde hristiyanların ticarî hayatta bütünüyle egemen oldukları gözlemlenirken müslüman Türk kesimi, köylü ve bürokrat olarak kalmıştı. Kıbrıs Türk burjuvazisinin varolabilmesi için ayrı bir ekonomik örgütlenme gereği, 1960 Cumhuriyeti'nin yıkılmasında etkin bir rol oynadığı gibi günümüzdeki bölünmüşlüğü -TAKSİM - nedenlerinin başında rol oynayan bir olgudur. Emperyalizm Kıbrıs'ı bölerek yönetim politikasını güderken Kıbrıs Türk burjuvazisinin desteğini elde etmişti; Çünkü onlarda "Bölerek sömürme" politikasını uyguluyorlardı. Emperyalizmle Kıbrıs Türk cılız sermaye çevreleri arasındaki bu çıkar birliği Kıbrıs'ın yakın tarihinde oldukça önemli rol oynayacaktır.

Yukarıda değindiğimiz Böl-sömür politikası, Kıbrıs Türk toplumunda "Türk'den Türk'e" kampanyası olarak bilinmektedir. Bu kampanya; Rum düşmanlığı, şiddet ve anti-komünizm aracılığı ile yürütülmekteydi. Kıbrıs Türk tüccar, Rum sınıfaşından tüketim mallarını elde edecek ve kendi karını da üzerine ekleyerek bunu büyük bir milliyetçilikle satacağı.

Özel kar güdüsüne bağımlı kılınan bilimin yaratmış olduğu her sorunun, "Bilim" ve bilinçli insan çabasıyla çözülebileceğine inanıyoruz. Ama kapitalist bir ekonomide böyleleri çözümler üretilemez ve uygulanamaz. Emperyalist-Kapitalist sistemin ekonomik yasaları, -üretim ve paylaşım kanunu- tamamen kar güdüsüne göre düzenlendiği için, hakim sınıf olan burjuvazinin, işçi ve emekçi sınıfı sömürmesi mantığını içermektedir.

Yukarıda kısaca açıklamaya çalıştığımız bu durum 1974'de kadar böylece gelişti, ve Türkiye'nin müdahalesi ile de, fiili olarak Kıbrıs Türk burjuvazisinin tezi olan TAKSİM gerçekleşti. 1974'den sonra Türkiye dünya emperyalist sistemin kendisine dikte ettiği ekonomik-politikaları Kıbrıs'ın Kuzeyinde uygulamaya başladı. Türkiye, 1980'lere kadar kendisinde uyguladığı ithal-ikameci politikaları, Kıbrıs'ta da uygulamaya girişti ve 1960'lardan sonra cılız olan Kıbrıs Türk burjuvazisini, geliştirmeye çalıştı. Bunun içinde çeşitli sektörde, kamu iktisadî teşebbüsleri kuruldu. Bunlar daha çok Rumlar'ın Kuzey'de kalan üretim tesisleri idi. 1980'lerin birinci yansına kadar bu durum böylece gelişti. Ancak 1980'lerde Türkiye'de yaşanan ekonomik-siyasal gelişmeler ülkemizi de etkilemiş ve yukarıda açıkladığımız Türkiye ekonomi-politiğindeki değişimlerden etkilenmek kaçınılmaz olmuştur. Emperyalizmin kendi iktisadî krizini gidermek için Türkiye gibi ülkelere dayattığı ekonomik proqramları, Türkiye aracılığı ile ülkemize de dayatılmış ve ilk defa 1986 yılında bir "Ekonomik PAKET" gündeme gelmişti.

Yukarıda esas incelemek istediğimiz konunun bu ekonomik paketler olduğunu söylemiştik. Bunun nedenleri arasında ikinci bir paketin daha yakın bir tarihte-1995 yılında- gündeme gelmesi ve bu gelişim ile CTP'nin ne kadar yüzüstü, uzlaşmacı ve de iktidar hırsı ile neleri yapabileceğini teşhir etme fırsatını elde etmemizdir. Bilindiği gibi ilk paket, o zamanki Türkiye Başbakanı olan Özal ile 1986'da gündeme gelmişti. Bu paketin içeriği, yukarıda açıkladığımız İMF'nin Türkiye'ye dayattığı istikrar paketlerinden pek farkı yoktu. Burada da, kamu harcamalarının kısılmasını, devlet sektörüne istihdamın durdurulmasını, (hatta istihdamın 1988 yılı sonunda %15 azaltılması hedefleniyordu.) işçi ve emekçi sınıfın siyasi hakların yeniden gözden geçirilmesini, serbest Liman bölgesinde grev uygulamasına imkan verilmemesini, Kamu İktisadî Teşebbüslerini özelleştirme çalışmalarına başlanmasını, gümrük vergilerinin indirilmesini, devlet mal ve hizmetlerine elektrik su dahil yüklü zamlar uygulanmasını içeriyordu. Bunun yanında, diğer yazılarımızda ele almaya çalıştığımız, emperyalist sistemin İktisadî krizini atlatma aracı olarak benimsediği MONETARİST İktisat politikasının para ve kambiyo rejimi ile ilgili konuları Türkiye nasıl kendisi 24 Ocak ile uygulamaya koymuşsa bu paket ile de ülkemize dayatıyor, ve serbest para ve döviz politikaları gündeme geliyordu. Böylece ülkeye denetimsiz döviz giriş-çıkışı serbest oluyordu. Bu doğrultuda ilgili yasalar çok kısa sürede hazırlanıp uygulamaya giriyordu. Bunun yanında, kanımızca kara-para aklama ve vergi kaçırma araçlarının önemli bir aracı olan kıyı bankacılığı (OFF SHORE BANK) gündeme giriyor ve Türkiye hükümetinin baskısı ile yasallaşyordu.

Ekonomik krizin yükünü tamamen işçi ve emekçi sınıfın omuzlarına yükleyen, onların sömürülmesini daha da artıran, daha da önemlisi Türkiye ile entegrasyon girişimlerini bu kadar yoğunlaştığı bir ortamda kendisine ilerici etiketi asan güçlerin ne yaptığını isterseniz bir göz atalım; İktidarda olan koalisyon ortağı TKP bu pakete hayır diyor, ve koalisyonu bozuyordu. Yerine Türkiye kökenli bir parti olan YDP, UBP ile hükümet kuruyor ve tüm öngörülenleri tek tek uygulamaya koyuyordu. Emekçi kesimin ilerici partisi ünvanını

ASLI A.

kendisine yakıştıran, reformist-revizyonist CTP ise kendisinden beklenmeyen bir çıkışla bu paketi reddediyor, ve pakete "EKONOMİK YIKIM PAKETİ" adını veriyordu. Bakınız o zamanki parti başkanı Özker Özgür, 18 Aralık 1986 tarihli yeni düzen gazetesine ne demeye veriyordu; "K.K.T.C. ile T.C. arasında imzalanan bu protokol Kıbrıs'ın Kuzeyi ile Türkiye'nin pazar birliğini, yani ekonomik entegrasyonunu ön görmektedir. Bu entegrasyon politik bütünlüşme yönünde atılmış önemli bir adım oluştururken Kıbrıs'ı dünyanın benimsediği federal tezdin uzaklaştırıp yeni politik komplikasyonlara neden olacaktır." Biraz daha yukarıda ise daha çarpıcı olan şunları söylüyordu; "Üretici sektörleri gözardı ederek ulusal ekonomiyi korumasız bırakan, devlet giderlerinin yükünü tamamen emekçilerin sırtına yükleyen, kamu kuruluşlarını özel sektöre, özel sektörü de yabancı sermayeye devreden, ülkenin ekonomik potansiyelini altın tepsi içinde yabancılarla sunan paketin hayata geçirilmesi için demokrasinin rafa kaldırılması öngörülmektedir."

Bunun yanında, hemen hemen tüm büyük sendikaların katıldığı Sendikalararası Dayanışma Kurumu toplanıyor ve grev kararı alıyordu. Bu sendikalar arasında, DEV-İŞ, KTAMS, KTÖS, TARIM-SEN, KTMMOB, YÖN-SEN, BES, PETROL-İŞ, KOOP-SEN, EMEK-İŞ gibi sendikalar yer alıyordu. Bu paketin uygulanması krizi gidermeye yetmemiş 1994 yılında Türkiye'de yaşanan kriz etkisi ile K.K.T.C. tarihinin en yüksek enflasyonu ile sarsılmış ve hatta TL kullanımını bile tartışılmaya başlamıştı. 1995 yılında ikinci bir ekonomik paket ile K.K.T.C. ekonomisindeki krize "Çözüm" bulunmaya çalışıldı. Bu paket'de Türkiye tarafından hazırlanıyor ve K.K.T.C. hükümetlerine dikte ediliyordu. İyi bir inceleme ile algılanacağı üzere ikinci paket'in, birinci paket'den hemen hemen hiç farkı yoktu: 1986 yılındaki düzenlemeleri, bu ikincisini de içeriyor, ve de daha ileri boyutlara vardiyyordu. Daha önemli ve ilginç olan ise, TC ile KKTC adına bu ekonomik paketin altına imzayı atan hükümetin ortaklarından birinin 1986 yılındaki pakete karşı çıkışları (!) olanı CTP'nini olmasındır. Hayır sayın CTP kodamanları bizler o kadar unutkan değiliz ve sizi tarih önünde yargılıyoruz. Siz kendinize ilerici sıfatını yakıştıran, emekçi kesimin yüzkaraları sizler unutkan olabilirsiniz ama bizler hayır. Belgeler ile sizin ikiyüzlülüğünüzü, sınıf uzlaşmacılığınızı teşhir ediyoruz. Sizleri iktidar hırsı ile, herşeyi yapabilen sizleri işçi sınıfı ve emekçi halk önünde lanetliyoruz. 1995 yılında uygulamaya konan bu paketi savundukları yetmezmiş gibi, bakınız bir de 1986 yılındaki paket için ağız değiştirmeleri, konuyu nasıl ilginçleştiriyor 1995 yılında. Başbakan yardımcısı sıfatı ile, Özker Özgür'ün yayımladığı bildiri ile ekonomik ve sosyal hedefler sıralanmıştı. "İkiyüzlü" Hoca, bu demecinde artık 1986 paketi için "Yıkım" değil, "İstikrar" paketi olarak söz ediyordu. Hatta daha ileri giderek, yukarıda 1986 yılında yaptığı açıklamaları bir kaleme unutmamış gibi şunları yazıyordu; "Çok genel hatları ile belirtilen önlemler - 1986 paketi - alınan kararlar ve uygulamaya konan politikaların etkisi ile temel makro ekonomik göstergelerde önemli gelişmeler meydana gelmiş ve bu dönemde ekonomik gelişme yeni bir ivme kazanmış sosyal alanda iyileşme ve gelişmeler gerçekleşmiş ve halkın refah düzeyi yükselmiştir."

Fazla söze gerek var mı? Bilemiyoruz. Tarihsel süreç içerisinde çok kısa sayılabilecek bir tarih aralığını ifade eden 10 yıllık bir zaman diliminde, bir partinin görüşlerini savunan bir parti liderinin, düştüğü trajik komik duruma bakınız. İnsan savunduğu siyaseti belirli bir takım maddi değerler - İktidar hırsı- uğruna feda edebilir ve bu kadar -yoz- bir çizgiye düşebilir mi? Bizlerin görevi, işçi sınıfı ve emekçi halkı kullanarak bugünkü düzeye gelmiş revizyonist CTP kodamanlarını teşhir etmek, nasıl uzlaşmacı bir pozisyona düşerek, bu halkı sattıklarını belgelemektir. Aslında bu iş o kadar da zor değil sanıyorum. Görmek isteyen göz, CTP'nin kendi arşivlerini bile incelese, bu çarpık gelişmeyi görebilir. Evet sevgili okuyucu, çok hızlı gelişen bir süreçte yaşıyoruz. Yaşanan bu ekonomik krizler, sınıfsal saflaşmayı belirliyor, işçi sınıfının bilincini geliştiriyor ve hepsinden önemlisi kendi yolunu çizmeye çalışıyor. Biz Sosyalist'lerin görevi işte bu noktada başlıyor. İşçi sınıfının sınıf bilincinin yerleşmesine katkıda bulunmak ve onu bilim ile sosyalizmle tanıştırmak, görevini yüklenmemiz gerekiyor. İşçi sınıfı kendi ekonomik haklarını elde etmek için, grevler düzenliyor

Menar - örneği. Peki siz kendisine ilerici sosyalist diyen sizler ne yapıyorsunuz? Bu greve destek veriyor, oradaki işçiyeye mevcut ekonomik sistem ile özelleştirme ile, yabancı sermaye ile işini kaybettiğini anlatmaya çalışıyor ve ona bir ideolojik bilinç vermeye çalışarak iktidar kavgası için hazırlıyor musunuz? Yapılması gereken bu, işçi sınıfı ve emekçi halkın kendiliğinden oluşan eylemlerini düzenlemek, örgütlemek ve ona sosyalist bilinç götürmek. Bunun yolu da öncelikle, dağınık ilerici devrimci güçleri örgütlemekten geçiyor.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan bu iktisadî krizlerin sistemin kendi içsel araçları yolu ile çözülebileceğini görmüş bulunuyoruz. Görüşümüzce bu iktisadî depresyon döneminden bir başka çıkış yolunun varolduğudur. Yukarıda çözüm olarak sözettiğimiz yol Sosyalist yoldur.

-SÜRECEK-

TERTEMİZ BİR KIBRIS İÇİN EL - ELE

ALİ. T.

Ülkemiz ve insanımızın 1974 sonrası yaşadığı hızlı değişimi ve yabancılaşmayı görmemek mümkün değildir.

Özellikle burjuvazinin moderinleşiyoruz-Avrupalıyoruz diye adlandırdığı bu değişim rüzgarları genellikle hangi düzeyde geliyor?

Kısaca ele alalım Avrupalılaşma ve modernleşme biçimimizi:

1- Kıbrıs'ın Kuzeyi Fuhuş yuvası haline getirildi. Gün geçmiyor ki, ülkemizin herhangi bir yerinde bir veya birden fazla gece klübü açılmasın. Kadın pazarlayıcıları yani (pezevenkler), her gün, başta Türkiye olmak üzere

birçok ülkeden kadınlar getirerek insanlarımıza pazarlamaya çalışıyorlar. Pazarlıyorlarda. Bilinmesi gereken en büyük gerçek ise bu kadınların her türlü hastalıkları üzerinde taşımalarıdır.

2- Kıbrıs'ın Kuzeyi beyaz cenneti haline getirildi. Bir süre sonra beyaz zehir orta ve liselerde de satılmaya başlanırsa şaşmayın ve kendinizi alıştırmaya çalışın.

3- Kıbrıs'ın Kuzeyinde gün geçmiyor ki, hırsızlıklar ve dolandırılan birileri olmasın. İnsanımız evinden veya

Soygun çetesinden gönüllü itiraflar

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

"Kıbrıs'ta soygun yapmak çok kolay"

iş yerinden ayrılırken hertürlü tedirginliği ve stresi üzerinde taşıyarak ayrılıyor. Geri döndüğüm zaman herşeyi yerli yerinde bulabilecekmiyim kaygıları ile yaşıyor.

Devlet Üstünlüğüne karşı mücadele edenler mahkemede ilginç açıklamalarda bulundular.

4- Kıbrıs'ın Kuzeyinde tecavüzler ve cinayetler zincirine her gün bir yenisi ekleniyor. Son olmayacağı kesin ama bu yazı hazırlanırken son olaydı. Gurbet bir kızın birden fazla insanın tecavüzüne uğradıktan sonra öldürülerek çöp tenekesine atıldı.

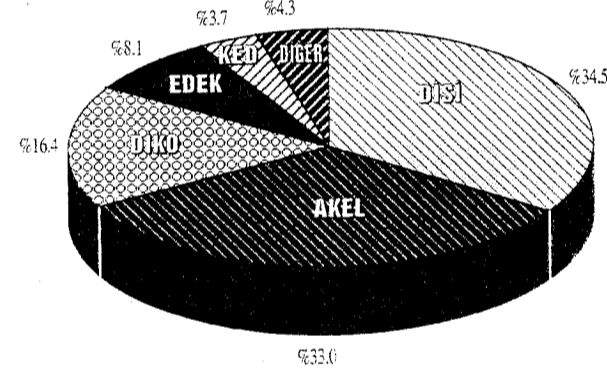
Aman dikkat!. Bir gün sabahleyin kalktığımız zaman evde birikmiş çöplerinizi dışarıdaki çöp variline atmaya gittiğinizde, kapagi açtığınız zaman bir cesetle karşılaşabilirsiniz.

İşte değerli dostlar; birilerine

göre Avrupalılaşma-moderinleşme biliniyor, herhalde. Birileri ile bu olayları tartışırken "Nevar yahu, Avrupanın her yerinde bu tür olaylar oluyor, bizde de olması normal değilmi? Diyebiliyorlar.

Bu acı gerçekleri sizlere hatırlatırken, amacımız, sosyalizmin, anlamını ve değerini daha iyi algılamasını sağlamaktır.

TERTEMİZ BİR KIBRIS İÇİN EL ELE..

Hangi parti, hangi bölgeden ne kadar milletvekili çıkardı?

Bölge adı	DİSİ	AKEL	DİKO	EDEK	KED
Lefkoşa	8	7	3	2	1
Limasol	4	4	2	1	1
Mağusa	4	4	2	1	-
Larnaka	2	2	1	1	-
Girne	1	1	1	-	-
Baf	1	1	1	-	-
Toplam	20	19	10	5	2

KIBRIS'IN GÜNEYİN'DE SEÇİMLER YAPILDI

Lefkoşa-Kıbrıs'ın Güneyinde, Temsilciler Meclisi seçimleri Pazar günü - 26/5/96 - yapıldı.

Sonuçlar şöyle:

DİSİ %34.47 oy oranıyla 1. parti olarak 20 sandalye elde etti.

AKEL %33.0 oy oranıyla 2. parti oldu ve 19 sandalye elde etti.

DİKO %16.4 oy oranıyla 3. parti olurken 10 sandalye elde etti.

EDEK %8.1 oy oranıyla 4. parti oldu ve 5 sandalye elde etti.

KED %3.7. oy oranıyla sonuncu olarak 2 sandalye elde etti.

Seçim sonuçları dolayısıyla bir açıklama yapan R.R. Denktaş "Aynı hamam aynı tas, tellaklar bile değişmedi" dedi.

Yerinde bir tesbit, ama 1993 seçimlerinde bizdeki "tellaklar" değişti de ne oldu? diye sormak gerekmez mi? Yeni "tellaklar"ımız ZAM-GÖÇ-SÖMÜRÜ-PARTİZANLIK ve BASİRETSİZLİK'te UBP'yi aratır hale gelmediler mi?

Herhalde tek fark şu: Bizimkiler "tellak"lıktan "baştellak"lığa terfi ettiklerini kanıtladılar üç sene içinde.

KISA... KISA...KISA...

MAHKEME KARARI İLE CYPFRUVEX'E EL KONDU

Cypfruvex'e narenciye ürünü teslim eden üreticiler 6 aydan beridir yaklaşık 140 milyar TL tutan ürün bedellerini alamamışlardır. 10 Mayıs 1996 tarihinde K.T. Narenciye Üreticileri Birliği'nin düzenlediği eylemden sonra ödemenin yapılmaması üzerine, KTNÜB mahkemeye başvurarak 20 Mayıs 1996 tarihinde ara emri aldırılmıştır. Cypfruvex Ltd.'in yönetimi mahkemenin atadığı tasfiye memurlarına teslim edilmiştir.

Aynı şekilde hala daha üretici alacaklarını ödemeyen Menar Ltd. için de KTNÜB'nin ne zaman mahkeme kararı aldıracağı merak konusudur!

CYPFRUVEX LTD. ÇALIŞANLARI MECLİS ÖNÜNDE

20 Mayıs tarihinde narenciye üreticilerinin mahkemeden ara emri alarak Cypfruvex Ltd.'e kayyum tayin edilmesi üzerine Cypfruvex tesisleri kapatıldı. 231 çalışandan 200'ünün de işine son verildi. Çalışmaya devam edecek olan personele de yarı maaşlarının ödeneceği bildirildi. İşten atılan ve maaşlarını alamayan memur ve işçiler 24 Mayıs tarihinde Meclis önünde toplanarak protesto eylemi yaptılar. Haklı taleplerini dile getirdiler. İşçi temsilcileri ile yaptığı toplantıda DP-CTP hükümetinin başı, Cypfruvex'in ne üreticiyi ne de çalışanlarını ödeyecek parasının olmadığını, bankalardan borç para bulmaya çalıştıklarını söyledi.

Bilindiği gibi Cypfruvex, 1995-96 sezonunda üreticiden 30 bin ton civarında ürün alıp ihraç etmiştir. Bu ürünün geliri ve üreticinin ürün bedeli olan parayı egemenler, kendi çıkarları yönünde kullandıkları için, bugün, ne üreticiye ne de işçiye olan borçlarını ödeyemiyorlar. DP-CTP hükümetinin başının yaptığı açıklama egemenlerin sefaletini açıkça ortaya koymaktadır.

TÜTÜN FABRİKASI İŞÇİLERİ EYLEMDE

Metal-Sen'e üye K.T. Tütün Endüstrisi işçileri, Toplu Sözleşme görüşmelerinde kıdem tazminatları ve eşel-mobil konularında anlaşma sağlanamaması üzerine 24 Mayıs tarihinde Meclis'e yürüyerek protesto eyleminde bulundular.

Egemenlerin, çalışanları TL'nin yüksek enflasyonuna karşı bir dereceye kadar koruyan eşel-mobil sistemini kaldırmaya çalıştıkları bilinen bir gerçektir. Kuzey Kıbrıs'ın T.C.'ye tüm denetegrasyonunu sağlamak ve Kuzey Kıbrıs'ı da T.C.'deki sömürü sisteminin rayına oturtmak için, egemenler, asgari ücreti düşürme, eşel-mobil sistemini kaldırma, kıdem tazminatlarını kısma gibi girişimlerde bulunmaktadırlar.

BASIN BİLDİRİSİ

DP - CTP koalisyon hükümeti çalışanların haklarını teslim etmek, aylardır söz verdiği taahhütlerini yerine getirmek, toplarının öndeki demokratikleşme ve sivilleşme eğilimlerini aşarak yorucu çalışanların haklarını arayan, işsizliğe, göçe, kimlikle girişe karşı direnen, eylem koyan örgütlere gözdeği vermek için KTOS ve KTOEÖS'e soruşturma açılması, dava olunması ülkenin geleceği açısından düşündürüktür.

Çalışanların örgütleri her hak arayışında Sn. Başbakan'ın aya altından sopa göstermesine ülkede savag halinin sürdüğünü ve ateşkes durumunu olduğunu üzerine basarak dile getirmesi ülkeyi yönetenlerin demokrasiden ne anladıklarının açık ifadesidir.

Savcılığın hak arayan örgütlere soruşturma açılması ülkemiz tarihinin kara bir leke olarak geçecektir.

Aşağıda imzaları bulunan örgütler olarak Demokratik Kitle Örgütlerine yönelik bu tür baskıcı tutumları kınar, KTOS ve KTOEÖS ile demokrasi ve hak arama kavgasında her zaman omuz omuza mücadele vereceğimizi belirtiriz.

KTAMS, DEV-İS, YOK-SEN, TEL-SEN, KOOP-SEN, BASIL-SEN, VET-SEN, DAĞ-SEN, TEL-SEN, KTMMOB, TIP-İS(a)

BENİ, SİZDEN GERİ İSTİYORUM.

Asırlarca kana bulandım
Önce köle ağaları
Feodaller
Sonra sokak fahişesi gibi
Kiralandığım
Emperyalizm
Ben
Dünyanın ırzına geçtiği
BİR ADAYIM
Kan rengi
Denizlerim
Barut kokar
Nefesim
Anlamsız
Yanık dağlarım
Benim olmayan
Cesetlerle dolu topraklarım
Ben
Dünyanın ırzına geçtiği
BİR ADAYIM
Ne silahlar tanıdım ben
Ne tanklar,
Tüfekler
masmavi gökyüzüm,
Hüznüm
Yağmurum
Gözyaşım
Karalarla bağlı başım
Ben

Dünyanın ırzına geçtiği
BİR ADAYIM
Kana bulanmasın artık
Gökyüzü rengi
Denizlerim
Ormanlarımda
Papatyalar açsın
Güzel günler
Aydınlatın sokaklarımı
Geri istiyorum
Yanan ormanlarımı
Beni
Sizden geri istiyorum
Şehirlerim,
Köylerim
Asfaltsız sokaklarımın
Köşe bucak kaçamakları
Yurdunuz olduğum
Güzelim insanlar
Parklarımda
Utangaç sevdahılar
Yaz akşamlarının
Sokak kalabalıkları
BEN SİZİ TANIYORUM!
BEN SİZİ BİLİYORUM!
SİZİ GERİ İSTİYORUM!

ALİ T.

KTÖS'ÜN ŞOK EYLEMİ

KTÖS'e üye Öğretmenler, dayatılan entegrasyon-ışsızlık ve göç politikasını ve onun yansıması olan maaşların zamanında ödenmemesi, geriye dönük maaş farklarının hala verilmemesini protesto için 13-17 Mayıs tarihleri arasında bazı ilkokullarda "şok eylem" uyguladı, dersler yapılmadı öğrenciler eve gönderildi.

Öğretmen çevreleri eylemin haklılığını savunmakla birlikte, taktik hatalar izlendiğini belirtiyor ve daha etkin eylemler planlanması için KTÖS Yürütmesine öneriler yapıldığını, buna rağmen yetkili kurumların bu önerileri pratikte uygulamamalarından duydukları öfkeyi dile getirdiler.

Öğretmenliğin Yürütme kuruluna yaptıkları önerilerden bazıları Şöyle: "1. KTÖS'ün yasalarca verilmiş üç profesyonel eleman kullanma hakkı var. Yürütme kurulu'nun profesyonel kadrolara şiddetle ihtiyaç olduğu bu dönemde; bu üyelerin hala Okullarına devam etmeleri KTÖS'te işlerin istendiği gibi yürütülmesine yol

açmaktadır. Bu kişilerin derhal profesyonelce görev yürütmeleri gerekmektedir. 2. Eylemin bir amacı işvereni (hükümeti) haklı talepler doğrultusunda zorlamaksa, diğer bir amacı da kamuoyunu bilgilendirmek olmalıdır. Aksi mücadeleyi kaybetmektir. Bu amaçla; gerek üyeleri, gerekse tüm halkı eylemlerin nedenleri ve haklılığı konusunda aydınlatacak haftalık bir gazete ertelenemez bir ihtiyaçtır.

Günlük gazetelerin bir çoğu taleplerimizi yayımlarken çarpıtarak verdiğini de dikkate alırsak bu ihtiyaç daha iyi görülecektir. 3. Taleplerimiz titizlikle gözden geçirilmeli. Sene başında hükümetin asli maaşlara yapacağı cüzzi konsolideye karşı çıkararak başlatılan ve sonuçlandırılmayan KTÖS "direnışı" "bugün" "zamanında ödenme" şekline dönüştürülerek geri adım atılmıştır.

Yeni yeni haklar istemekten, yeni haklar için mücadeleden, bizim olanı geri almak için mücadeleye razı olduk. Ayrıca bizim olanı dahi tam

anlamıyla talep etmiyoruz. Çünkü 4-5 ay önce almamız gereken maaş farkları, TL'nin değer kaybı nedeniyle değerini yitirmiş durumdadır. "Devlet" en ufak alacağını, gecikildiği takdirde "gecikme zammı" ile almasını bilirken, çalışana vereceğini 4-5 ay geciktirmesine rağmen "gecikme zammı" vermeyi hiç akıl edemiyor. Hade onların akıl edememesini anladık, ama KTÖS Yürütme ve Yönetiminin taleplerimizi oluştururken bunu akıl edememesini doğrusu anlayabilmiş değiliz.

KTÖS yürütmesi, siyasi talep ve mücadelenin "yuvarlak laflarla" yapılamayacağını kavramak ve "entegrasyona karşı mücadele"nin içini doldurmalıdır. Bu mücadele, eğer gerçekten verilecekse; yuvarlak, anlamsız laflarla değil kamuoyunu ve üyeyi aydınlatici, harekete geçirici açıklamalar yapılmalıdır. "Öğretmenler," ayrıca, Yürütme Kurulunu ve Yönetim Kurulu Üyelerini; üyelerin sesine kulak vermeye çağırıldıklarını da eklediler.

**KIBRIS KÜLTÜRÜNE
SOSYALİST BAKIŞ**

Değerli dostlar, bu yazı dizisi ile yola çıkarken amacımız; Kıbrıs'ın Kültürel geçmişi ile ilgili biz herşeyi biliyoruz, birilerine ders verelim gayesi ile değil, tam tersine bildiklerimizi siz değerli dostlarla paylaşmak ve gerekirse biraraya gelip tartışmaktır. Ülkemiz kültürünün biz Sosyalistlerle nasıl iç içe olduğunu, bizimle birlikte hep ileriye gittiğini görmemek mümkün değildir.

Bu düşüncelerle yola çıkarak Kıbrıs Kültürünün tarihsel geçmişinden günümüzedek hangi yollardan geçerek oluştuğunu, nelerle karşılaştığını ve günümüzde ise ne düzeyde olduğunu, düşüncelerimizle ve yapılan birtakım araştırmalardan da yararlanarak anlatmaya çalışacağız.

Bilindiği gibi, bu küçük Ada, yüzyıllarca değişik nüfusların saldırısına uğramış korsan ülke olmaktan ileriye gidememiştir. Ta ki; Osmanlıların yokoluş sürecini yaşarken İngiltere'ye kiralandığı dönemlere kadar.

Bu küçük Adaya gelip-giden nüfuslar, inkar edilmez düzeyde kültürel birikimler bırakmışlardır biryere, ta ki; iki toplum kalıncaya kadar. Bu miras parçaları toplanmış yararlanılmış, yıllarca birlikte yaşayarak Kıbrıslılaştıran toplumların ortak mirası haline gelmiştir. Her iki bölgede de öz kültür birikimleri oluşmuş ve o bölge insanları kendilerine ait kültür birikimlerini yıllarca birlikte yaşamışlardır.

Yok Öyle

Kırlı Çizmelerimle

Evimize Girmek

Getirdiğin Pislikle

Güzelim Yeşil Halıyı Kirletmek

Sonra birde Kalkıp Sahiplenmek

Yüzündeki Maske ile Avutuyorsun

Bugün Evdekileri

Ama bilki benim haberim var

Aldanma gücüne kuvvetine

Haklılık ve İnançtır En büyük güç

Düşürdüğüm gün Maskeni

Hep Beraber

Geldiğin gibi Öyle Topla Tüfekte

Geri Göndeririz Seni

Gidersin! Gidersin..

Olgun Özdoğal

ALİ T.

**UNUTTUK SESİNİ
ÖZGÜRLÜĞÜN**

Ürkek

Gün batımlarıyla

Sevişir ömrümüz

Bizden uzakta

HIROŞİMADA

Çocukların

Gözlerine baktıkça

Unuttuk Sesini

ÖZGÜRLÜĞÜN

ALİ T.

YAYINCILIK ZOR İŞMİŞ

Yayıcılık zor işmiş... Önceden de biliyorduk belki ama, içine girince zor iş olduğunu gerçekten kavradık. Yanlış anlaşılmasın, bu ne bir yığınlık ne de şikayetin dile getirilmesi değildir. Somut bir olgu sadece...

Yayıcılığı zor iş yapan sadece maddi imkansızlıklar da değil. Maddi sorunlar şu veya bu şekilde çözümlenebilir, yeterki amaç ve çaba birliği içinde olunulsun. Gazeteyi içerik olarak doldurma da değil yayıncılığı zor iş yapar, çünkü Kıbrıs'ta Sosyalist gerçek yayım kadrosu ülkemizin en özverili kadrosudur.

Bizim en büyük sorunumuz yazdıklarımızın yanlış anlaşılması sorunudur.

4. sayımızda "İKİ 1 MAYIS, İKİ MİTİNG" başlığı ile birinci ve son sayfamızda yer alan, 1 MAYIS 1996 Mitingi haber-yorumumuzu bazı dost çevreler yanlış yorumlamış ve sözlü eleştirilerde bulunmuşlardır.

Biz bu yazıda şu ana fikri koymaya çalıştık:

"1 Mayıs 1996'da Lefkoşa Sokaklarında iki tane kutlama vardı, biri düzenle bütünleşmiş, ülkemizi Türkiye'ye entegre etme çabası içinde olanların, MENAR'da işçilerin toplanması, hapse atılması emrini verenlerin, St. BARNABAS, DAÜ olaylarına göz

yumanların, ülkemizde yaşananların bizzat müsebbibi olan M.ALİ TALAT'ın yani CTP'nin başını çektiği 1 Mayıs; diğeri de devrimci ve sosyalistlerin 1 Mayıs'ı..."

Bazı dostlar bu ikilemde Kıbrıs'ta Sosyalist gerçek'i bir yana ayırdığımızı, geriye kalan herkesi de CTP'nin safında gösterdiğimizi anlamış yazdıklarımızdan.

Böyle bir düşüncemiz kesinlikle yok.

C.T.P çizgisi ile sözü geçen grup veya gruplar arasındaki farkların çok iyi farkındayız ve bu yüzden bu dostları "diğeri de devrimci ve sosyalistlerin 1 Mayıs'ı" kapsamında düşündüğümüz için arka sayfamızda kortejlerinden bir görüntüyü gazetemize koyduk. Buna rağmen Kıbrıs'ta Sosyalist gerçek korteji dışında herkesi CTP kortejine dahil ettiğimiz şeklindeki yanlışlıklara sebep olmuşsak bu bizim hatamızdır. İstemedik de olsa böyle bir anlamaya yol açtığımız için devrimci kamuoyundan özür diliyoruz.

Biz, bu dostlarla aramızdaki farkların ortaya konup tartışılacağı bir yazı olarak görmediğimizden "İKİ 1 MAYIS, İKİ MİTİNG" yazımızda esas olana, yani CTP çizgisi ile bizim, devrimci ve sosyalistlerin (ki buna sözü geçen dostlarımız da dahildir) arasındaki

netel, uzlaşamaz, farklılıklara değinmeye çalıştık.

Miting öncesi bu dostların bir kesimi ile görüştük. Herşeyiyle ortak bir kortej oluşturma talebinde bulunduk. Bildirisiyle, flama ve sloganlarıyla - HERŞEYİYLE- ortak. Dostlarımız bunun için geç kaldığını, ayrıca kendilerinin tüm katılımcıları temsil edecek durumda olmadıklarını, bu yüzden bizim de ayrı bir grup olarak katılmamızın daha doğru olacağını söylediler. Bu yüzden biz kendi bildirimiz, kendi flama ve sloganlarımızla katılma durumunda kaldık, yoksa bize kalsa güçlerimizi TEK YUMRUK olarak birleştirmeye hazırız. Bu gerçeğe ortadayken, gazetemizde kendi örgütümüzü öne çıkarcı bir yazı kaleme almamızdan kimse gocunmamalı, darılmamalı.

Eğer hata ve eksiklik aranacaksa, bu herşeyden önce, hepimizin (Kıbrıs Devrimci ve Sosyalist Hareketi'nin) örgütsüzlük ve hazırlıksızlığımızda aranmalıdır düşüncesindeyiz. Kimse örgütsüzlüğümüze başka başka kıyafetler giydirmeye uğraşmasın. Örgütsüzlük ortak düşmanımızdır. Bu ortak düşmana karşı güçlerimizi birleştirme durumundayız.

HERKES GÖREV BAŞINA!

Lenin: "AVRUPA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ŞIARI ÜZERİNE"

"Sosyal-Demokrat"ın 40. sayısında, Partimizin yurtdışı seksiyonlarının "Avrupa Birleşik Devletleri" şiarı sorununu, meselenin ekonomik yanı basında tartışılınca kadar erteleme kararı aldığını bildirmiştik. (Bkz. Lenin, Seçme Eserler, Cilt 5, s.141, İnter Yayınları)

Bu soruna ilişkin tartışma, Konferansımızda tekyanlı politik bir nitelik almıştı. Belki de bu duruma kısmen Merkez Komitesi Manifestosun'nda bu şiarın "Alman, Avusturya ve Rus monarşileri devrimci biçimde yıkılmadan" anlamsız ve yalan olduğu özellikle vurgulanmaktadır.

Sorunun böyle konulmasına karşı, bu şiarın politik değerlendirilmesi sınırları içinde tartışmak, -örneğin bu şiarın sosyalist devrim parolasını belirsizleştirdiği ya da zayıflatığı bakış açısından hareketle tartışmak - tamamen yanlış olacaktır. Gerçekten demokratik yönde politik dönüşümler, özellikle de ama politik devrimler, hiçbir durumda, asla, hiçbir şart altında sosyalist devrim şiarını gözelemez ya da güçsüzleştirmezler. Tam tersine, her zaman onu daha yakınlaştırır, zeminini genişletir, küçük-burjuva ve yarı-proleter kesimlerden yeni kitleleri sosyalist mücadele içine sokar. Öte yandan, tek bir perde olarak değil, daha çok şiddetli politik ve ekonomik sarsıntılar, çok şiddetli sınıf mücadeleleri, içsavaş, devrimler ve karşı-devrimler dönemi olarak düşünülmesi gereken sosyalist devrim sürecinde politik devrimler kaçınılmazdır.

Fakat, Cumhuriyetçi Avrupa Birleşik Devletleri şiarı, başta Rus monarşisi olmak üzere, Avrupa'nın en gerici üç monarşisinin devrimci tarzda yıkılmasıyla ilişkilendirildiğinde, politik şiar olarak tamamen dokunulmaz olsa da, yine de bu şiarın ekonomik içeriği ve önemine ilişkin son derece önemli bir sorun varlığını sürdürmektedir.

Emperyalizmin ekonomik koşulları bakış açısından, yani sermaye ihracı ve dünyanın "ileri" ve "uygar" sömürgeci güçler tarafından paylaşılması bakış açısından, Avrupa Birleşik Devletleri, kapitalist ilişkiler altında ya olanaksızdır ya da gericidir.

Sermaye uluslararası ve tekelci bir nitelik kazanmıştır. Dünya bir avuç büyük güç arasında, yani ulusların büyük çaplı yağmalanması ve baskı altında tutulmasında en başarılı olan devletler arasında paylaşılmıştır. 250-300 milyon nüfusa ve yaklaşık 7 milyon km2 toprağa sahip olan Avrupa'nın dört büyük gücü İngiltere, Fransa, Rusya ve Almanya, nüfusu neredeyse yarım milyarı (494,5 milyon), yüzölçümü ise 64,6 milyon km2'yi bulan sömürgeleri, yani neredeyse dünyanın yarısını (kutuplar hariç dünyanın yüzölçümü 133 milyon km2 dir) ellerinde bulundurmaktadırlar. Buna bugün "kurtuluş savaşı" veren haydutlar tarafından, yani Japonya,

ve son elli yıl içinde gerici, monarşist ve bunak Avrupa ile kıyaslanmayacak ölçüde hızlı biçimde güçlenmişlerdir. Birleşik Devletler ile kıyaslandığında Avrupa bir bütün olarak ekonomik bir durgunluk anlamına gelmektedir. Bugünkü ekonomik zeminde, yani kapitalist koşullar altında Avrupa Birleşik Devletleri, Amerika'nın hızlı gelişimini durdurmak için gericiğin örgütlenmesi anlamına gelecektir. Demokrasi ve sosyalizm davasının sadece Avrupa ile bağlantılı olduğu zamanlar, geri gelmeyecek biçimde yitip gitmiştir.

Dünya (ama Avrupa değil) Birleşik Devletleri, komünizmin tam zaferi demokratik devlet de dahil bütün devletlerin kesin olarak ortadan kalkmasına yol açmadıkça, sosyalizmle ilişkilendirdiğimiz ulusların birliği ve özgürlüğünün devlet biçimidir. Kendi başına bir şiar olarak "Dünya Birleşik Devletleri" şiarı is pek doğru değildir, çünkü birincisi sosyalizme tekabül eder; ikinci olarak, bu şiar, tek ülkede sosyalizmin zaferinin imkansızlığı yönünde ve böyle bir ülkenin diğer ülkelerle ilişkileri hususunda yanlış düşünceler yaratabilir.

Ekonomik ve politik gelişmenin eşitsizliği, kapitalizmin mutlak bir yasadır. Burada sosyalizmin zaferinin başlangıçta az sayıda ya da hatta tek başına alınan kapitalist bir ülkede mümkün olduğu sonucu çıkar. Kendi ülkesinde kapitalistleri mülksüzleştirdikten ve sosyalist üretimi örgütledikten sonra, bu ülkenin muzaffer proleterya, diğer ülkelerin ezilen sınıflarını kendi yanına çekerek o ülkelerde kapitalistlere karşı ayaklanmayı körükleyerek ve hatta gerekirse sömürücü sınıflara ve onların devletlerine karşı askeri şiddetle başvurarak kapitalist dünyaya karşı ayaklanacaktır. Proleteryanın burjuvaziyi alaşağı ederek zafer kazandığı toplumun politik biçimi, sözkonusu ulusun ya da ulusların proleteryanının güçleri henüz sosyalizme geçmemiş devletlere karşı mücadelede gittikçe daha çok merkezileştiren demokratik cumhuriyet olacaktır. Ezilen sınıfın, proleteryanın diktatörlüğü olmadan sınıfların ortadan kaldırılması imkansızdır. Sosyalizmde ulusların özgür birliği sosyalist cumhuriyetlerin geri devletlere karşı az çok uzun süreli, inatlı mücadeleleri olmadan imkansızdır.

İşte bu düşüncelerden hareketle, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi Yurtdışı Seksiyonları Konferans'ında ve Konferans sonrasında sorunun çok yönlü tartışılması sonucunda, merkez organ yazı kurulu, Avrupa Birleşik Devletleri şiarının yanlış olduğu kararına varmıştır".

23 Ağustos 1915

MARKS - ENGELS - LENİN ENSTİTÜSÜ'NÜN NOTU

"Avrupa Birleşik Devletleri Şiarı Üzerine" adlı makale 5 Eylül (23 Ağustos) 1915 tarihli "Sosyal-Demokrat"ın 44. sayısında yayımlandı. Bu şiar Bolşevik Parti MK'sı savaş manifestosunda yer alıyordu (bkz. "Savaş ve Rus Sosyal-Demokrasi'si", Lenin Seçme Eserler, İnter Yayınları, Cilt 5.) ve Buharin grubu tarafından Barış İçin Savaş şiarıyla birlikte savunulduğu ve bir öneri olarak kabul edildiği Bern Konferans'ında ele alındı ne var ki bu öneriyi Konferans reddetti. Lenin'in kararının (bkz. Lenin Seçme Eserler, İnter Yayınları, Cilt 5 "RSDİP Yurtdışı Seksiyonları Konferans'ı" - "Savaşın Karakteri Üzerine") ve sözkonusu makalesinin giriş satırlarından anlaşıldığı gibi, Konferans, "ekonomik yanı basında tartışılınca kadar" bu sorunu erteleme kararı aldı. Lenin makaleleriyle Konferans'ın bu kararını yerine getirdi ve Avrupa Birleşik Devletleri Şiarına şiddetle karşı çıktı. Lenin'in bu makalesi incelenirken Troçki'nin Bern Konferans'ından önce bu şiarı savunmaya başladığı gözönüne alınmalıdır. "Savaş ve Enternasyonal" adlı makalesinde de bu şiarı ortaya atmıştı, bu makale neredeyse MK Manifestosuyla eşzamanda 1914'te yayımlandı. Troçki bu şiarı, her zaman yaptığı gibi, savaşa bağıntılı olarak proleteryanın görevleri üzerine görüşlerinin devrimci olmadığını gizlediği devrimci safsatalarla süslemişti Proleteryanın, savaşın karşısına "toplumsal devrim"i ve "emperyalist çaresizliğin" karşısına "pratik günlük program olarak dünya ekonomisinin sosyalist örgütlenmesi"ni koymasını söylüyordu. Bu, dünya birleşik devletlerine geçiş olarak Avrupa Birleşik Devletleri'nin kurulması yoluyla gerçekleştirilmeliydi. Savaş ve Alman emperyalizminin, bir dizi Avrupa ülkesinden silah zoruyla "ekonomik ve askeri bir bütün" oluşturma planları, diye düşünüyordu Troçki, "kapitalizm için ulusal devlet engellerinin dayanılmaz olduğunu" göstermiştir. Ona göre ulusal büyük güçün yerine "emperyalist dünya gücü geçmeli"ydi. Proleterya bundan "ömrünü doldurmuş ulusal anavatan"ı savunmak yerine ... "yeni, daha güçlü ve sürekli bir anavatan", yani "monarşilerin, sürekli orduların, egemen feodal kastların, gizli diplomasinin olmadığı" Avrupa Birleşik Devletleri'ni yaratmak için yararlanmalıydı. Bu henüz sosyalist bir birleşik devlet değildi. (sadece monarşiler ve egemen feodal kastlar olmayacak ama egemen burjuvaziler bulunacaktı), ne var ki Troçki'ye göre, gerçek bir "toplumsal devrim" ve "dünya ekonomisinin sosyalist örgütlenmesi"ne tek tek ülkelerde proleter devrimleri yoluyla değil, bu Birleşik Devletler şiarı, tek ülkede proleteryanın ve sosyalizmin zaferinin reddedilmesi şiarından başka birşey değildi, bu şiar onu bütün ileri ülkelerde gündeme getireceği yerde proleter devrimi erteliyordu. Troçki Avrupa Birleşik Devletleri şiarını, MK Manifestosunda olduğu gibi, bütün savaşan ülkelerde emperyalist savaşın içsavaşa dönüştürülmesi şiarıyla değil, "savaş derhal son verilmesi", "ilhakların ve savaş vergilerinin olmadığı bir barış" için mücadele şiarıyla birleştiriyordu. Bu şiarı Troçki, burjuva devletin "kendisini savunma", hakkının tanınmasıyla birleştiriyordu. "Ulus ya da devlet- diye yazıyordu Troçki- kendini savunmaktan vazgeçemez. Fakat egemenlere güven duymayı reddettiğimizde, eğer ellerinden iktidarı alabilecek kadar değilsek, burjuva hükümetin elinden ne savunma ne saldırı silah ve araçlarını almış oluruz. Biz barışta olduğu gibi savaşta da bir hükümet partisi değil, muhalefet partisiyiz. Böylece savaşın şiddetle öne çıkardığı özel görev: Ulusal bağımsızlık davasına sadakatle hizmet ediyoruz." Böylece Troçki, temel sorun olan "kendi anavatan"ı savunma sorunu kulağa hoş gelen bütün "devrimci" safsatalarla, sadece "egemenlere güven duymama" talep etmektedir ve ona göre iktidara ancak Avrupa Birleşik Devletleri'ni kurduğumuzda ulaşabileceğizdir. Troçki "kendi anavatan"ının yenilgisi değil bu anavatanın kendini savunma hakkını, emperyalist savaşın içsavaşa dönüştürülmesi değil savaşın son verilmesi ve barış için mücadeleyi Avrupa Birleşik Devletleri şiarıyla birleştiriyordu. Bu şiar Troçki'de, (bkz. Lenin, Seçme Eserler, İnter Yayınları, Cilt 5.) de gösterildiği gibi, Kautsky'ci, "bütün emperyalistler" in birleşik bir emperyalist dünya iktidarında birleşmeyi düşüncesine dayanıyor ve "sürekli devrim" teorisine "bir bütün" oluşturuyordu.

Sosyalist devrim ve "pratik günlük program" olarak dünya ekonomisinin sosyalist örgütlenmesi gibi bütün bu yüksekten atan sözcükler Bolşevik Parti'de direnişle karşılaşacaktı. Sosyal-şovenizmin Kautskyçi-Troçki bir türünün maskelenmesi olarak Avrupa Birleşik Devletleri şiarına, bu şiar Buharin grubunda da destek bulduğundan şiddetle karşı çıkılması söz konusuydu. O nedenle Lenin'in makalesi bu şiarı hedef almıştır; Lenin burada konuya, daha sonraları "Kapitalizmin En Yüksek Aşaması-Emperyalizm" adlı kitabında geliştirdiği emperyalizm anlayışı açısından yaklaşmıştır. Ne var ki Lenin'in bu makalesinin tarihsel önemi, Avrupa Birleşik Devletleri şiarına karşı mücadelenin çok ötesindedir. Lenin burada Marksist literatürde ilk kez ve yine bu emperyalizm anlayışı ve kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasına dayanarak, sadece proleter devrimin değil, sosyalizmin inşasının zaferinin de tek bir ülkede olanaklı olduğu düşüncesinin ortaya atması ve bu düşüncüyü gerekçelendirmiştir. Daha sonra Stalin yoldaş tarafından geliştirilen bu Leninist tez, 1926-27 yıllarında Troçki-Zinoviyev blokuna karşı mücadelede en güçlü silahlardan biri oldu ve bu muhalefet blokunun yenilgiye uğratılmasına büyük ölçüde katkıda bulundu. Bu kez, tek ülkede, Sovyetler Birliği'nde, sosyalizmin inşası deneyiminin kazanılmakta olduğu ilk ve şimdilik tek ülkede proleterya diktatörlüğünün elde ettiği ve hergün elde etmeyi sürdürdüğü bütün bu zaferlerin en güçlü teorik dayanaklardan biri olmuştur ve hala da olmaya devam ediyor.

Rusya İngiltere ve Fransa tarafından paramparça edilecek olan üç Asya devleti Çin, Türkiye ve İran da eklenmelidir. Yarı-sömürge olarak adlandırılacak (aslında bunlar artık onda dokuz sömürge) bu üç asya devletin 300 milyon nüfusu vardır ve yüzölçümü 14,5 milyon km2dir (yani tüm Avrupa'nın yüzölçümünün bir birbuçuk katı).

Ayrıca İngiltere, Fransa ve Almanya yurtdışına en az 70 milyar ruble sermaye yatırmışlardır. Bu meblağdan "meşru" gelirleri - 3 milyar rubleden fazla yıllık geliri - teslim almak için orduya ve savaş donanmasına sahip, sömürge ve yarı-sömürgelere kral naipleri, konsoloslar, elçiler, her türlü memurlar, din adamları ve başka sülükler sıfatıyla "mösyo kapital" in oğul ve kardeşlerini "yerleştiren", adına hükümet denilen ulusal milyonerler heyeti vardır.

Kapitalizmin en yüksek gelişme aşamasında yaklaşık 1 milyar olan dünya nüfusunun bir avuç güç tarafından yağmalanması işte böyle örgütlenmiştir. Ve kapitalizm koşullarında bunun dışında her türlü örgütlenme imkansızdır. Sömürgelerden, "etki alanları"ndan, sermaye ihracından vazgeçmek mi? Bunu düşünmek, her pazar zenginlere hristiyanlığın yüceliğini vaaz eden ve onlara... yoksullara birkaç milyar olmasa da birkaç yüz ruble vermelerini örgütleyen zavallı papazın seviyesine düşmek demektir.

Kapitalist koşullar altında Avrupa Birleşik Devletleri, sömürgelerin paylaşılması üzerine anlaşmakla eşanlamıdır. Fakat kapitalist koşullar altında, güç dışında başka türlü zemin, her türlü paylaşım ilkesi imkansızdır. Milyarder, kapitalist ülkenin "ulusal kazancı" nı başka birisiyle ancak belli bir oranda, yani "sermaye miktarı"na göre görüşebilir (ayrıca, en fazla sermayenin, hakkı olan daha fazla olması için bir ek yapılır) Kapitalizm, üretim araçları üzerinde özel mülkiyet ve üretim anarşisi demektir. Bu zemin üzerinde gelirin "adil" bölüşümünü vaaz etmek Proudhonculuktur, küçük-burjuva-darkafalı kalınkafalıdır.

"Güce uygun olan"ın dışında başka bir bölüşüm imkansızdır. Güçler dengesi ise ekonomik gelişmenin seyriyle değişir. 1871'den sonra Almanya, İngiltere ve Fransa'dan üç-dört kat daha hızlı güçlendi. Japonya ise Rusya'dan on kat hızlı. Kapitalist bir devletin gerçek gücünü sınamak için savaştan başka araç yoktur, olmaz. Savaş, özel mülkiyetin temellerine karşıtlık içinde değildir, bilakis bu temellerin gelişiminin doğrudan ve kaçınılmaz sonucudur. Kapitalizmde tek tek ekonomilerin ve tek tek devletlerin ekonomik gelişiminde eşit büyüme imkansızdır. Kapitalizmde bozulan dengenin geçici olarak yeniden kurulması için sanayide krizden, politikada savaştan başka araç yoktur.

Kapitalistler arasında ve devletler arasında geçici anlaşmalar elbette mümkündür. Bu anlamda, Avrupalı kapitalistlerin bir anlaşması olarak Avrupa Birleşik Devletleri de mümkündür... Ne üzerine anlaşma? Sadece, birleşik güçlerle Avrupa'da sosyalizmi ezme, birleşik güçlerle, yağmalanan sömürgeleri Japonya ve Amerika'ya karşı savunma üzerine anlaşma. Bu sonuncular, sömürgelerin bugünkü bölüşümünde son derece zararlıdır

TARİHTE EMPERYALİZMİN YERİ

Lenin

İKTİSADİ özüyle, emperyalizmin, tekelci kapitalizm olduğunu gördük. Yalnız bu bile emperyalizmin tarih içindeki yerini belirlemeye yeter; çünkü serbest rekabet toprağında -ve tamamıyla serbest rekabette- doğan tekeller, kapitalist rejimin daha yüksek bir toplumsal ve iktisadi düzene geçişini ifade etmektedir. Başlıca dört tekel tipine ya da incelediğimiz dönemin ayrıca özelliği olan tekeli kapitalizmin başlıca dört belirtisine özellikle değinmemiz gerekir.

İlkin, tekel, daha yüksek bir gelişim aşamasına ulaşmış üretimin yoğunlaşmasından doğmuştur. Bunlar, tekeli kapitalist gruplar, karteller, sendikalar ve tröstlerdir. Bunların çağdaş iktisadi hayatta oynadıkları önemli rolü gördük. Tekeller, 20. yüzyılın başlarında, ilerlemiş ülkelerde, tam bir egemenlik kurdular. Kartelleşme yolunda ilk adımların, yüksek gümrük himayesinden yararlanan ülkelerde (Almanya, Amerika) atılmış olmasına karşın, serbest ticaret sistemi içinde olan İngiltere'de de, biraz geç olmakla birlikte, aynı temel olay, yani tekellerin üretimin yoğunlaşmasından doğuşu, görülmüştür.

İkinci olarak tekeller. Özellikle kapitalist toplumu en fazla kartelleşmiş Ana-Sanayi kollarında -kömür ve demir sanayiinde -bellibaşlı hammadde kaynaklarına el konmasını gerektirmiştir. Başlıca hammadde kaynaklarının böyle tekel altına alınması ise büyük sermayenin gücünü geniş ölçüde artırmış ve kartelleşmiş sanayi ile kartelleşmemiş sanai arasındaki uzlaşmaz karşıtlığı keskinleştirmiştir.

Üçüncü olarak tekeller, bankalardan çıkarılmıştır. Eskiden mütevazı birer aracı olan bankalar, bugün mali sermaye tekelini ellerde tutmamaktadırlar. En ileri kapitalist ülkelerdeki üç-beş büyük banka sanai sermayenin ve banka sermayesinin "kişisel birliği"ni gerçekleştirmiştir ve bütün ülkelerdeki sermaye ve gelirin en büyük bölümünü oluşturan milyarların denetimini kendi ellerinde toplamış bulunuyorlar. Günümüz burjuva toplumunda, istisnasız, bütün iktisadi ve siyasi kurumların üstünde sınıksız bir bağımlılık ağı germiş bir mali oligarşi: Tekelin en çarpıcı özelliği budur.

Dördüncü olarak, tekeller, sömürgecilik siyasetinden doğmuştur. Mali siyasetinden doğmuştur. Mali sermaye, sömürge siyasetinin bir sürü "eski" güdüsüne, hammadde kaynakları, sermaye ihracı için, "nüfus bölgeleri" için -yeni karlı işlemler, imtiyazlar, tekel karları vb. bölgeleri için nihayet, genellikle, iktisadi önlem taşıyan topraklar için, mücadeleyi de eklemiştir. Avrupalı güçlerin sömürgeleri, 1876'da olduğu gibi, Afrika kıtasının onda-birini geçmediği sıralarda, sömürge siyaseti de tekelliliğin dışında ve bir çeşit "ilk işgal" hakkının çevresinde gelişebiliyordu. Ama Afrika'nın onda-dokuzu ele geçirildiği (1900'de) ve dünyanın paylaşılması gerçekleştiği zaman, kaçınılmaz olarak bir sömürge tekel çağı açılmış, bunun sonucu olarak da dünyanın bölüşülmesi ve tekrar bölüşülmesi yolunda son derece şiddetli bir mücadele başlamıştı.

Tekelci kapitalizmin, kapitalizmdeki bütün çelişkileri ne kadar ağırlaştırdığı herkesçe bilinmektedir. Bu konuda yüksek fiyatları ve kartellerin zorbalığını hatırlamak yeter. Öelişkilerdeki bu ağırlaşma, dünya mali sermayesinin kesin zaferi ile açılmış olan geçici tarihi dönemin en büyük itici gücü olmuştur.

Tekeller, oligarşi, özgürlük eğilimi yerine egemenlik eğilimi, sayıları gitgide artan küçük yada zayıf ulusların zengin ya da güçlü birkaç ulus tarafından sömürülmesi -bütün bunlar, emperyalizme, onu asalak ve çürümüş bir kapitalizm haline getiren ayırıcı özellikler kazandırmıştır. Burjuvazinin, gitgide artan bir ölçüde sermaye ihracından gelen kazançlar ve "kupon kırmakla" yaşadığı, "rantiye-devletin" in, tefeci -devletin yaratılması, gitgide daha belirgin biçimde emperyalizmi eğilimlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, bu çürüme eğiliminin, kapitalizmin hızlı gelişimini önleyeceğini sanmak yanlış olur. Önlemez. Emperyalist dönemde, bazı sanai kolları, burjuvazinin bazı tabakaları, bazı ülkeler, bu eğilimlerden birini ya da ötekini, küçük veya büyük ölçüde gösterirler. Bütünyle kapitalizm, eskiye göre çok daha büyük bir hızla gelişmektedir. Bu gelişime, yalnızca genel olarak gitgide daha eşitsiz hale

gelmekle kalmayıp, ayrıca da eşitsizliği özellikle sermaye en zengin ülkeleri (İngiltere) çürütmesinde kendini göstermektedir.

Büyük Alman bankaları üstüne yapılmış bir incelemenin yazarı Riesser, Almanya'daki iktisadi gelişmenin hızı konusunda şöyle yazıyor:

"Eski dönemin (1848-1870) pek de yavaş olmayan gelişmesi, bütün Alman ekonomisinin ve özellikle bu dönemdeki (1870-1905) Alman bankacılığının gelişme hızı karşısında, başdöndürücü hızıyla yalnız sokaktaki kaygısız yayalar için değil, otomobil kullananlar için de bir tehlike olan modern araçlar karşısındaki eski zaman atlı arabaların hızı gibi kalmaktadır:

Buna karşılık, böylesine olağanüstü bir hızla büyümüş olan bu mali sermaye, tamamına söz- konusu büyüme nedeniyle, daha zengin uluslardan -ve yalnızca barışçı yöntemlerle de değil -ele geçirilmesi gereken sömürgelerin daha "sakin" bir biçimde elde edilmesine yönelmeye isteksiz değildir. Birleşik Devletler'e gelince, son on yıllık dönemde, bu ülkedeki gelişme, Almanya'dakinden de hızlı olmuştur. Tam da bu nedenle, çağdaş Amerikan kapitalizmi asalak niteliği iyice göze çarpar şekilde belirmiştir. Öte yandan, söz gelimi Birleşik Devletler'in cumhuriyetçi burjuvazisinin, monarşist Japon ya da Alman burjuvazileriyle karşılaştırılması gösteriliyor ki, emperyalist dönemde, en büyük siyasi fark, iyice azalmaktadır; bu da, genellikle önemsiz olduğu için değil, bütün bu durumlarda çok açık bir şekilde belirmiş asalak nitelikte bir burjuvazinin varlığından ötürü böyle olmaktadır.

Kapitalistlerin bir çok sanayi dallarının birinden, birçok ülkelerden birinden vb. elde ettikleri yüksek tekel karları, onların bazı işçi kesimlerini ve bir süre için oldukça önemli bir işçi azınlığını elde etmelerini ve onları bütün ötekilerle karşı, belli bir sanayiinin ya da belli bir ulusun burjuvazisinin tarafına kazanmalarını iktisaden mümkün kılar. Dünyayı paylaşmak için mücadele eden emperyalist devletler arasındaki uzlaşmaz karşıtlıkların yoğunlaşması da bu eğilimi kuvvetlendirmektedir. Ve böylece emperyalist gelişimi belirli özellikleri başka ülkelere göre, İngiltere'de çok daha önce görülebildiği için, ilkin ve en açık bir biçimde orada kendini gösteren emperyalizm ve oportünizm arasındaki bağ yaratılmıştır. Örneğin L. Martov gibi bazı yazarlar, işçi sınıfı hareketi içinde, emperyalizm ve oportünizm arasındaki bağlantıyı -günümüzün özellikle göze çarpan bir gerçeğidir bu -şöyle bir "ismarlama iyimserlik"le, (Kautsky ve Huysmans zihniyetiyle hareket ederek), bir kenara itmek istiyorlar: oportünizmin artmasına yol açan şey, ilerleyen kapitalizm olsaydı ya da oportünizme eğilimli olanlar en iyi ücret alan işçiler olsalardı, o zaman, kapitalizme karşı olanların davaları umutsuz birer dava olurdu. Böyle bir "iyimserlik" tuzağına düşmemek gerek: oportünist açıdan bir iyimserliktir bu, oportünizmin gelişmesindeki olağanüstü hız ve özellikle iğrenç nitelik, hiç de onun zaferinin sürekli olacağına güvencesi değildir; sağlıklı bir bedende bir çıbanın hızla büyüyüp baş vermesi, nasıl sadece o çıbanın daha çabuk patlaması ve organizmanın iyileşmesi sonucunu doğurursa, bu da, tıpkı öyle. Bu bakımdan, emperyalizme ve oportünizme karşı mücadele, sıkı sıkıya birbirine bağlı olarak yürütülmedikçe, birincisinin de boş ve yalan bir sözden ibaret olacağını bir türlü anlamak istemeyenler, en tehlikeli kimselerdir.

Emperyalizmin ekonomik niteliği üstüne yukarıda bütün söylenenlerden şu sonuç çıkıyor: Emperyalizmi, bir geçiş kapitalizmi, daha doğrusu cançekişen bir kapitalizm olarak tanımlamak gerekir. Bu yönden alınır, burjuva iktisatçıların çağdaş kapitalizmi tasvir ederken sık sık "içiçe geçme", "bir başına kalma yokluğu" vb. gibi deyimler ve sözler kullandıklarını belirtmek çok öğretici olacaktır; bankalar, "görevleri ve gelişmeleri gereği, iktisadi yönden, sadece özel nitelik taşıyan işletmeler değildir, gitgide, yalnız özel nitelik taşıyan ekonomi düzeni alanının dışına çıkmaktadırlar". Bu yönden alınır, burjuva iktisatçıların çağdaş kapitalizmi tasvir ederken sık sık "içiçe geçme", "bir başına kalma yokluğu" vb. gibi deyimler ve sözler kullandıklarını belirtmek çok öğretici olacaktır; bankalar,

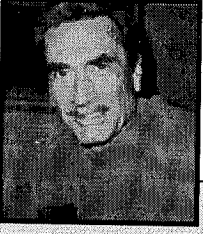
"görevleri ve gelişmeleri gereği, iktisadi yönden, sadece özel nitelik taşıyan işletmeler değildir, gitgide, yalnız özel nitelik taşıyan ekonomi düzeni alanının dışına çıkmaktadırlar". Bu sözleri söylemiş olan aynı Riesser, en büyük bir ciddiyetle Marksistlerin "toplumsallaştırma"yla ilgili "kehanetlerinin" "gerçekleşmediğini" rahatça ilan edebiliyor.

Şu "içiçe" kelimesi ne demek acaba? Gözlerimizin önünde oluşup giden sorunun en belirgin çizgilerini anlatıyor sadece. Gözlemcinin ağaçlardan söz ettiğini, ama ormanı görmediğini gösteriyor. Dışta olanı, rasgele ve karmakarışık olanı, bayağı bir şekilde kopya ediyor. Gözlemcinin hammadde karşısında ezildiğini, hammaddenin anlam ve değerini kavrama yeteneğini taşımadığını açıklıyor. Hisse senetler sahipliği, özel mülk sahipleri arasındaki temel, üretimin toplumsal ilişkilerinde meydana gelen değişikliklerdir. Büyük bir işletme, dev boyutlara ulaştığı ve türlü vergilerin tam hesabını yaparak plana göre on milyonlarca insan için gerekli bütün hammaddenin üçte-ikisini ya da dörtte-üçünü sağlamayı örgütlediği zaman; hammaddeler sistemi ve örgütlü bir biçimde bazan birbirinden yüzlerce, binlerce verst uzaklıktaki en uygun üretim yerlerine ulaştırıldığı zaman; türlü mamul madde dizilerinin yapımına kadar hammaddenin birbirini izleyen işleme evreleri bir el tarafından yönetildiği zaman; bu ürünler, tek bir plan içinde, on milyonlarca, yüz milyonlarca tüketiciye dağıtıldığı zaman (Amerikan petrol tröstünün Amerika'da ve Almanya'da petrol satışı) -bütün bunlar olduğu zaman, artık bellidir ki, sadece basitçe "içiçe" geçmiş bir üretimin değil, aynı zamanda üretimin toplumsallaşmasının karşısındayız; özel iktisadi ilişkiler ve özel mülkiyet ilişkileri artık içeriğine uymayan bir kabuktan çıkarılması suni olarak geciktirilirse mutlaka çürüyecek olan, belki bu çürüme durumunu oldukça uzun bir süre sürdürecektir (en kötü ihtimalle, oportünist çıbanın iyileşmesi, uzun bir zaman alsa da), ama sonuçta mutlaka atılacak olan bir kabuktan ibarettir.

Alman emperyalizminin coşkun hayranı, Schulze - Geavernitz şöyle haykırıyor:

"Alman bankalarının yönetimi, kesin olarak, sayıları bir düzineyi geçmeyen kimselerin eline öylesine bırakılmıştır ki, bugün, bunların çalışmaları, kamu yararı yönünden kabinedeki bakanların çoğundan daha önemlidir." (Bankacıların, bakanların, sanayicilerin, rantiyeli kişilerin "içiçe" kenetlenmesi burda sessizce geçiştiriliyor.) ... "Söz konusu gelişme eyilimlerinin sonuçlandığını düşünelim : Ulusun nakti sermayesi bankalarda toplanmış olacak; bankalar kendi aralarında bir kartel halinde toplanacak, ulusal yatırım sermayesi menkul kıymetler halinde akmaya başlayacak. Ve o zaman Saint - Simon'un deha dolu sözleri gerçekleşecek: ' İktisadi ilişkilerin tek bir düzene uymaksızın geliştiği gerçeğine dayanan bugünkü üretim anarşisi, yerini, bir üretim örgütlenmesine bırakmak zorundadır. Üretimin evrimi artık birbirinden bağımsız ve insanın iktisadi gereksinmelerini bilmeyen girişimcilerin eseri olacak, toplumsal bir kurum tarafından yönetilmeye başlanacaktır. Geniş toplumsal ekonomi alanını daha yüksek bir açıdan görmeye yetenekli olan merkezi idare yetkilileri, onu bütün toplumun yararına olacak şekilde ayarlayacak, üretim araçlarını uzman ellere teslim edecek, özellikle üretim ile tüketim arasında sürekli bir uyum bulunmasını gözetecektir. Görevleri arasında iktisadi çalışmanın örgütlenmesi de bulunan kurumlar, şimdiden vardır: Bankalar. Gerçi bu sözlerin gerçekleşme durumundan henüz uzaktayız, ama gidici bu yöndedir; bu Marksizmdir, Marks'ın belirttiğinden ayrı, ama yalnız biçimi ayrı.' (bkz. Grundriss der Sozialökonomiks, s 146.) Doğrusu Marks'ın ne de güzel bir 'çürütme', öyle bir çürütme ki, Marks'ın o eksiksiz, bilimsel tahlilinden, Saint-Simon'un şüphesiz dahice olan, ama gene de bir kehanetten başka birşey olmayan kehanetine doğru bir adım geri gitmektedir.

1916 Ocak-Haziran ayları arasında yazıldı.
Broşür halinde ilk defa Nisan 1917'de
Petrograd'da yayımlandı.

**OLAYLAR
VE
GERÇEKLER...**

ARIF H. TAHSİN

TÜRKİYE İLE SERMAYENİN SORUMLULUĞU VE KAŞIFLARIN CESURLUĞU

Kıbrıs olayı, hiç kuşkusuz, 1955 yılında başlamadı. Ama, 1955 yılı, meseleyi silah yoluyla çözme kararının uygulamaya konduğu yıldır.

Ve, o gün bugün, giderek silahlar artmış, artmaktadır Kıbrıs'ta...

Silah meğer, bir yere girdi mi, bir kere daha çıkmayan cinsten bir alet...

Baksanıza, Makarios'un bu Ada'ya soktuğu silahı Kıbrıslı Rumlar, Denктаş'ın soktuğunu da Kıbrıslı Türkler, kırkbir yıldır, çeke çeke çıkaramadılar bir türlü...

Çıkarabilecekleri de yoktur bu gidişle...

Bir zamanlar "NATO'cu Çözümlere Hayır!" diye bir laf ediliyordu ortaklıkta bu Kıbrıs'ta...

Unutuldu gitti şimdilerde bu da...

Ve, Kıbrıs'ın güneyi'ne NATO'nun bir evladı daha yerleşti sessiz, sedasız...

Kuzey'de Türk evlat, güney'de Yunan evlat...

İngiliz Buba güney'de, Amerikan Buba ise her yerde...

Yunan savaş uçakları Larnaka ile Baf Hava Limanlarına, iniş yapmışlar geçenlerde...

Dikkatinizi çekmedi mi Türk tarafının suskunluğu?

Türkiye karşı çıksa kolay mı Yunan savaş uçaklarının Kıbrıs'a gelip konması?

Belli ki, NATO'nun "Bubaları" öyle karar vermişler, öyle olmuş...

Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'na uyan bir Türkiye olsa, Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü "Alay"ın dışında Yunanistan'ın Kıbrıs'ta asker, ya da silah bulundurulabilmesi mümkün mü?

Ya da Kıbrıslı Rumların Milli Muhafız ya da başka ad altında silahlı güç bulundurma, ve de durmadan silahlanmaları mümkün olur muydu?

Bazıları, herhalde en başta Denктаş'la Ecevit, sandılar ki, Türkiye'nin Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasını çiğnemek yanına kar kalacaktı...

İşte sonuç...

Yine de Yunanlılarla Türklere sorarsanız Kıbrıs, hem Türkiye'nin, hem de Yunanistan'ın "MİLLİ" davasıdır.

Bilmem merak edeniniz oldu mu?

Kıbrıs, asıl sahipleri ABD ile İngiltere için ne "davası"dır acaba?

Her neyse...

Silah Kıbrıs'a 1955'te girdi, ve çıkmadı bir kere daha...

Yapıştı kaldı içinde Kıbrıs'ın...

Ve, o gün bugün, savaş hali devam eder Kıbrıs'ta...

Bu süre içerisinde neler olmadı neler...

Kimileri babalarını kaybetti, bazıları da analarını...

Kimileri oğullarını kaybetti, bazıları da kızlarını...

Kimileri evlerini-barklarını kaybetti, kimileri de mallarını-mülklerini...

Bazılarında işyerlerini...

Kimileri de işlerini...

1955-1958 döneminin kavgasını, Kıbrıslı Türkler kendi akıllarıyla yaptılar. Kendilerine güvendilerdi sadece...

Türkiye bu dönemin silahlı çatışmalarında silahıyla da yoktu, mermisiyle de yoktu, insanıyla da yoktu.

Türkiye bu dönemde, sadece müzakere

masasında vardı.

Bu dönemin, kayıpları sonrakilere göre az, toplumsal kazançları ise çoktur.

Kıbrıslı Türklerde kayıp hanesinin kabarmaya başlaması 23 Aralık 1963'ten sonradır.

***

Aralık 1963 silahlı çatışmalarına, 30 Kasım 1963 günü Makarios'un Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nda talep ettiği 13 maddelik değişiklik nedeniyle girildi.

Kıbrıslı Türklerin temsilcisi (Lideri) Dr. Küçük Türkiye'ye, "müdahaleye hazır değilseniz bu önerileri bırakın da müzakere edelim. Reddederseniz silahlı saldırıya uğrayacağız" demesine rağmen, Türkiye hükümeti, Kıbrıslı Türklerle bilgi verme gereğini bile duymadan, Makarios'un garanti Antlaşması'nı içermeyen 13 maddelik değişiklik talebini reddetti. Kıbrıslı Türkler de Ankara'nın bu kararını Ankara radyosundan öğrenebildiler ancak... (Bu konuda, Türkiye Büyükelçilerinden, Ercüment Yavuzalp'in "Kıbrıs Yangınında Büyükelçilik" adlı kitabına başvurabilirsiniz.)

Aralık 1963'te başlayan silahlı çatışmalardan kısa bir süre sonra (Haziran 1964'den sonra), Kıbrıslı Türklerin yönetimi, Türkiye'den gönderilen subay ve assubaylarla tamamiyle Türkiye'nin emrine geçti.

Kıbrıslı Türklerde, muhtarlıklar bile Türkiye'den sorulacaktı artık...

***

Aralık 1963'ten 20 Temmuz 1974'e kadar, Kıbrıs Cumhuriyeti ölçülerine vurduğumuz zaman, ekonomik olarak zarar görmeyen, hatta kara geçen, Rum tarafından mal getirip halka, ama daha çok satınalma gücü bozulmayan, hatta 1963 öncesine göre artış gösteren Türk subaylarıyla T.C. elçilik mensuplarına satış yapan çok küçük bir azınlıktır.

Bir de İngiliz askeri üsleri ile, 1968'den sonra Rum tarafında çalışan küçük bir azınlık...

Geriye kalan işçi, köylü, memur, öğretmen, polis vs. geliri hiçbir zaman, Kıbrıs Cumhuriyeti ölçülerini yakalayamadı.

***

20 Temmuz 1974 sonrası, Kıbrıslı Türklerde "Yağma Hasan'ın Böreği" devridir.

Özel sermayenin altın devri...

Kaçakçılar, yağmacılar, vurguncuların, soyguncuların platin devri...

Fukaranın, bankalarda birikmiş olan Kıbrıs Liralarnın bile gasp edildiği, çalıştığı devir...

İngiliz üsleri ile Rum tarafında çalışan Türk emekçileri hariç, Kuzey Kıbrıs'ta ne işçi, köylü, ne memur, polis, öğretmen Kıbrıs Cumhuriyeti standartlarında gelir elde edemedi.

Kıbrıs Cumhuriyeti gelir düzeyini Kuzey'de tek yakalayan, bazı hallerde de aşan, sermaye kesimidir.

Yani?

Yanisi şu: 1955'ten buyana geçen sürede, bu Kıbrıs Adası'nın Türk ahalisi, kendi iradesi dışında bir kavganın içinde buldu kendini. Ve "DAVA" diye adlandırılan bu kavgada, kimi kaybetti, kimi kazandı...

Kim kaybetti?

Emekçiler kaybetti.

Ne kaybetti emekçiler?

Kıbrıs standartlarında maaş, ve ücret alma

haklarını kaybettiler.

Kim kazandı?

Türkiye kazandı.

Başka kim kazandı?

Kıbrıs Türkü'nün sermayesi kazandı.

Türkiye ne kazandı?

İşin siyasi yönü bir yana. Bu yazının konusu ekonomidir. Kuzey Kıbrıs'ta para birimi TL olduğuna göre, ekonominin baştan sona denetimi, ve aslan payını alma Türkiye'ye ait demektir.

Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde bankacılık Türkiye'nin eline geçmiştir %95 oranında... Dış taşımacılık da öyle... İletişim de...

Kuzey Kıbrıs'ın, dış satınalımının az %70'i Türkiye'den olduğu halde, Türkiye'ye Kıbrıs'ın dış satımı sıfıra yakındır.

Dahası çok ama, gerek yoktur bu aşamada...

***

Türkiye'nin politik çıkarları nedeniyle Kıbrıs'tan yarar sağlama çabalarına, sözümüz yoktur.

Bunu, 1878'de İstanbul'u kurtarmak için Osmanlılar da yapmışlardır.

1878'de İstanbul'u kurtarmak için Osmanlı'nın İngiliz'e kiraladığı Kıbrıs'ı Mustafa Kemal'e İsmet Paşa, Türkiye Cumhuriyeti'nin yüksek çıkarları karşısında, İngilizlere tamamıyla terketmek durumunda kalmışlardır.

Doğaldır bunlar. Kınanması da yersizdir.

Yüce Türk Ulusu'nun yüksek çıkarları karşısında yüzbin Kıbrıslı Türkün lafı mi olur?

Amma, bir yerde de durmak gerekir.

Türkiye'nin yüksek çıkarları korunurken, ille de Kıbrıslı Türklerin ezilmesi mi gerekir?

O bakımdan, varılan noktada, yani Kıbrıs'ın Kuzeyi'ndeki ekonomik krizde, herkes sorumluluğu kadar pay yüklenmelidir.

Kıbrıs Türk emekçisinin bu işte hiçbir sorumluluğu yoktur.

Sorumluluk, Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs sermayesindedir.

Bu gerçek karşısında, T.C. ile Kuzey Kıbrıs Sermayesi, Kıbrıs Türk emekçisine hiçbir yük yüklemeyen, paylarına düşeni süratle ödemelidirler.

***

KIBRISLILARIN KORKAKLIĞI

Kıbrıs'ın Kuzeyi'ne Türkiye'den gelip soygun yapanların, adam vuranların, dediklerine bakılırsa, Kıbrıslı Türkler korkaktırlar. Kıbrıslı Türkler Türkiyelilerden korkarlar.

Yanlış mı?

Ne yazık ki doğrudur.

Ama neden Kıbrıs'ta soygun yapmak sadece Türkiye'den gelenler için kolaydır da İngilizler için, Fransızlar için, İspanyollar ya da Portekizliler için kolay değildir?

Ve, neden Kıbrıslı Türkler Rumlardan, İngilizlerden, Almanlardan, Yahudilerden, Ermenilerden, İspanyollardan, Portekizlilerden vs. korkuyorlar da sadece Türkiyelilerden korkuyorlar?

Türkiyelilerin cesurluğundan kaynaklanan bir durum mu bu?

Öyleyse, aynı kolaylıkla, aynı davranışları, Türkiyeliler, neden Almanya, İngiltere, Avustralya, Kanada, Rusya ve ABD'de yapamıyorlar?

Düşündünüz mü hiç?

***

Amerika'yı keşfedenler, Avrupa'ya döndüklerinde şöyle demişlerdi: Amerika'da soygun çok kolay. Kızıldenizli Avrupalılardan çok korkarlar. Avrupalılara karşı kendilerini koruyan yasalarda yoktur. Haydi Amerika'ya...

Avustralya keşfedildiğinde Aborijenler için de aynı şeyler söylenmişti.

Bu duruma da bakarak bir sonuç çıkaracaksak, sonuç şudur:

KAŞIFLAR ÇOK CESURDUR!...

***

Not: Arif Hasan Tahsin'in bu yazısının bir bölümü haftalık yayımlanan Yeniçağ gazetesinden alınmıştır.

BAŞYAZININ DEVAMI

ama hiçbir zaman barış

içerisinde birarada yaşamasına izin vermezler.

Bu bakımdan, Kıbrıs halkı barış için insiyatifi kendi ellerine almalı ve egemeleri ve onların

emperyalist efendilerini barışa zorlamalıdır.

***

Egemenler bir yandan "federasyon" görüşmeleri yaparken diğer taraftan Kuzey Kıbrıs'ın T.C.'ye entegrasyonunu pekiştirmek ve kalıcılaştırmak için herşeyi yapıyorlar. Entegrasyonun emekçi halk kitleleri üzerindeki etkileri hergün biraz daha ağırlaşmaktadır.

Mayıs ayı, emekçi halk kesimlerinin eylemleri ile geçmiştir. İşçiler, memurlar, öğretmenlerden sonra, ürün bedellerini alamayan narenciye üreticileri de ayaklandılar. Üreticiler Menar ve Cypfruvex tesisleri önünde eylem yapmanın arkasından, Cypfruvex'in tesislerine mahkeme emri alarak el koydular.

Emekçi halkımız büyük zorluklar içerisinde yaşam savaşı verirken, egemenler ülke varlıklarını ve kaynaklarını yağmalamaya son süratle devam ediyorlar. Kalkınma Bankası yoluyla yüzlerce milyar lirayı ceplerine atmışlardır. Siyasi iktidarı elinde tutan DP-CTP koalisyonu yandaşlarına, taraftarlarına tam 171 adet danışmanlık, müdürlük, müsteşarlık v.s. gibi makamı tahsis etmiştir. Tüm bu yağmanın faturasını, emekçi halk, miktarı hergün artan zamlarla ve vergilerle ödemektedir. Üretici alamadığı ürün bedeli ile ödemektedir.

Emperyalist tahakkümü ve sömürü düzenini yıkmak işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın devrimci mücadelesi ile olasıdır. Mücadelenin örgütlenmesi için tüm sosyalistleri, devrimcileri,

II. ULUSLARARASI

İŞÇİ KONFERANSI

İngiltere'de uluslararası bir işçi konferansı toplanıyor. İlki 1991'de yapılan bu konferansa Asya, Avrupa ve Afrikadan birçok sendika ve işçi temsilcisi katılmaktadır. 8-9 Haziran'da Londra'da toplanacak konferansa işten atılmış ve halen direnişte olan Liverpool Liman işçileri, Bangladeş'ten iplik dokumaişçileri, Nijerya'dan petrol işçileri, Uganda'dan işten atılan işçiler, Güney Afrika'dan sağlık işçileri, Fransa'dan demiryolu işçileri, Mexsica'dan otobüs işçileri, Rusya ve Ukrayna'dan maden işçileri, Endonezya'dan ayakkabı işçileri ve Almanya'dan inşaat işçileri katılacak.

Konferans gündeminde demokratik haklar ön planda olacak. Demokratik sendika, çalışma ve grev hakkı, istediği ülkeye yerleşme ve çalışma hakkı, ücretler ve iş koşullarında yaşanan erozyon, emeklilik ve işçi sağlığı gibi gündem maddeleri ele alınacak.

GERÇEK

SELİM KURTULUŞ

**HALT EDEN KADIDAN ADALET
BEKLENMEZ**

Bilinen bir hikayeyi hatırlatalım. Kral cezalandırmak istediği adama at mı? kılıç mı? diye sorarmış. At derse, bacaklarını iki ata bağlayıp farklı yöne çekerek öldürürmüş. Kılıç derse, vücudunu kılıçla ikiye ayırmış. Mazluma "seçenekler" sunan ilginç bir yöntem.

Ülkemizde de yaşanan ekonomik, siyasal, sosyal yıkım nedeniyle bugünkü statükodan şikayet edenlerin oranı hayli kabarıktır. Egemenler bu statükoya tepki duyan halka "yoksa siz Rum idaresini mi istersiniz?" diye ata karşılık kılıcı göstermektedirler.

Kıbrıs'ta yıllardır yaşanan süreç baktığımız zaman at ve kılıç seçeneğinin mimarları aynı kral ve aynı uşaklardır. Her iki kesimde de hakim olan anlayış bir birinden farksızdır. İki anlayış da emperyalizmin maşalığını üstlenmektedir.

Enosis ve İlhak aynı kafanın ürünüdür. Kuzeyin egemenleri ne kadar saldırgan ve şöven iseler, güneyin egemenleri de o oranda saldırgan ve şövendirler. Her iki tarafın hakim sınıfları ve burjuva partileri özde farksızdır. Emperyalizmin ve kendi çıkarlarının peşindedirler.

Bu gayretleri Kıbrıs halkına göç, yoksulluk, ölüm getirse bile onların hiç umurunda değildir.

Bu koşullarda Kıbrıs Halkına dayatılan at ve kılıç alternatif olamaz. Kıbrıs Halkı kendi alternatifini yaratmak zorundadır. Yeni alternatif Kıbrıs Halkının ellerinde yükselcektir.

Bu bağlamda ABD destekli BM çözümünün veya AB'ye giriş yaklaşımlarının at ve kılıç alternatifinin bileşeni olarak görülmesi gerekir.

Çünkü önerilen "çözümün" özü, emperyalizmin, Kuzey ve Güney'in hakim sınıflarının çıkarlarını gözeteceği açıktır. Kıbrıs halkı için tek garanti kendi özgücü ile ortaya koyacağı çözümdür. Bu çözüm emperyalizmi ve yerli uşaklarını adadan defetme çözümüdür. Bu çözüm BAĞIMSIZ KIBRIS yaratma çözümüdür. İşte bu nedenle at ve kılıç "seçeneklerinin" dışında Kıbrıs halkının kendi geleceği için talepler ileri sürme dönemi gelmiş geçmektedir. Bu talepler ne olmalıdır?

a) Tüm emperyalist üsler ve güçler adadan defolup girmelidir.

b) Rum ve Türk hakim sınıfları iktidardan indirilmelidir.

c) Ada'da serbest dolaşma ve yerleşim koşulsuz savunulmalıdır.

d) Her iki milliyetten emekçilerin ortak örgütlenmesinin önü açılmalıdır.

e) Adada var olan tüm faşist ve gerici unsurlara karşı amansız mücadele edilmelidir.

f) Eğitimde her iki milliyetin dilleri karşılıklı öğretilmeli ve kitaplardaki tüm şöven unsurlar temizlenmelidir.

Bu talepler uzatılabilir. Asıl olan Kıbrıs halkının kendi özgücü ile kuracağı BAĞIMSIZ KIBRIS'TIR. Kendimize, özgücümüze güvenmezsek herhaltı yiyan kadıdan adalet bekleriz. Bu da ahmahlığın ötesinde intihar olur

TÜRKİYE BASININDAN**GÖRÜŞ**

KAMİL TEKİN SÜREK

Suçlular yargılanmalı

Yer Adana, tarih 12 Ocak 1996. Özdemir Sabancı'nın cenaze töreni için SASA fabrikası önünde toplanan kalabalık dövülerek gözaltına alınıyor. Gözaltına alınanlar içinde Sakıp, Türkan, Hacı Mehmet, Özcan, Şevket, Hacı ve Ömer Sabancı ile Sakıp Sabancı'nın eşi Türkan Sabancı, Özdemir Sabancı'nın eşi Sevda, kızı Serra ve oğlu Demir Sabancı da var. Ayrıca cenaze törenine gelen Rahmi ve Ömer Koç ile Erdoğan Demirören de dövülerek gözaltına alınıyor. Törene gelen Hürriyet gazetesinden Ertuğrul Özkök tören alanına sokulmak istenmiyor. Özkök ben gazeteciyim, Hürriyet gazetesinde çalışıyorum diyor. Bunun üzerine "sen çok konuştun" diyerek Ertuğrul Özkök'ü de gözaltına alıyorlar. Gözaltına alınan ikibin civarında işadama ve Sabancı Ailesi'nden insan Adana : Kapalı Spor Salonu'nu dolduruluyor. Bir polis "orospular bu tarafa, pezevenkler bu tarafa" diyerek gözaltına alınanları ikiye ayırıyor. Ertuğrul Özkök gazeteci diye özel muamele görüyor ve dövülerek öldürülüyor. Akşam üstü bütün gözaltıları serbest bırakıyorlar ve Ertuğrul Özkök'ün cesedini, cebine daha önce aldıkları kimliğini de koyarak Spor " Salonu'nun büfesinin önüne bırakıyorlar. yukarıda anlattıklarım tabii ki bir faraziye. Böyle bir şey olmadı ve Türkiye'de olması da olası değil.

Peki ya olsaydı. O zaman ne olurdu? Biz söyleyelim: Hemen Adana Valisi Merkez'e alınır ve hakkında soruşturma açılırdı. Adana Emniyet Müdürü de açığa alınır ve soruşturma açılırdı. İçişleri Bakanı istifa ettiği gibi siyasi hayatı da bitirdi.

Yukarıda anlattığım olaylar gerçek değil. Özdemir Sabancı'nın cenaze töreninde böyle bir şey olmadı. Fakat 8 Ocak 1996 günü İstanbul Alibeyköy'de Orhan Özen ve Rıza Boybaşı'nın cenaze töreninde yukarıda anlattıklarımın tümü gerçekleşti. Metin Göktepe öldürüldü. Binlerce insan sebepsiz yere gözaltına alındı ve saatlerce dövüldü. Gözaltındaki insanlara hakaret edildi vs. vs.

İstanbul Alibeyköy'deki olaylarda İçişleri Bakanı istifa etmedi, İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü hakkında soruşturma açılmadı.

Türkiye'de devlet insanlara siyasi görüşlerine ve mensup oldukları sınıflara göre farklı davranıyor. Gazetemize bugüne kadar TCK'nın

312. maddesini ihlal etmekten onlarca dava açıldı. Bu davaların ikisinden de ceza verildi. Açılan davalarda savcı bazı yazı ve haberlerde halkı sınıf farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmekten söz ediyor. Peki yukarıda anlattığım olaylara baktığımızda devlet idaresi halkı sınıflara ayırmıyor mu?. Halkı sınıf farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik etmiyor mu? Halkı sınıflara bölen burjuvazi ve iktidar iken bugüne kadar TCK'nın 141 , 142 ve 3 12. maddelerinden yargılanan ve cezalandırılan hiçbir burjuva görmedik. Yasalar da sınıflara ya da siyasi görüşlere göre farklı mı uygulanıyor?

Metin Göktepe cinayetinde İçişleri Bakanı, İstanbul Valisi ve İstanbul Emniyet Müdürü de sorumludur. Bu şahıslar yargılanmalıdır.

1 Mayıs olaylarında cam kırmalarının önlenememesinden (üç emekçinin öldürülmesinden değil) İstanbul Valisi sorumlu tutuluyor. Metin Göktepe cinayetinde neden vali sorumlu tutulmuyor.

Bu sorunun cevabı verilmelidir.

17 Mayıs tarihli EVRENSEL gazetesinden alınmıştır.

**AVRUPA İŞÇİ SINIFI
HAYKIRDI****" AVRUPA HALKLARI BİRLEŞİN "**

Fransa'nın başkenti Paris'te biraraya gelen 15 "sol" ve "Komünist" partinin temsilcileri 11 Mayıs'ta "Avrupa Halkları Birleşin" şiarıyla bir miting düzenlediler. Parti temsilcileri "Maastricht kriterlerine ", "tekellerin aşırı kar ve rekabetine ", "ulusal ekonomilerin tahrip edilmesine ", "işsizliğe karşı mücadele edeceklerini" söylediler.

Kasım-Aralık'ta uluslararası tekellerin dayatmalarına kafa tutan Fransa işçi ve emekçilerinin direnişi tüm Avrupa işçi sınıfını ateşledi. Almanya'da Kohl, İspanya'da Aznar ve diğer Avrupa ülkelerinde sunulan sosyal hakların kısıtlanması ve bunalımın emekçilere yüklenmek istenmesi Avrupa işçi sınıfını ayağa kaldırdı.

Birkaç yıl öncesine kadar "Sosyalizm öldü" diyen Avrupalı "Sol" partiler işçi sınıfının karşısında ikiye bölünmelerini bir kez daha gösterdiler. Mitingde "Örgütlü Halk Yenilmez", "Kızıl Bayraklarımız İleri Koşuyor" sloganları karşısında sahte Sosyalist partiler yeniden kağıttan kaplan kesildiler.

Dünya bunalım metropolleri de sardıği günümüzde Kıbrıs Halkına AB çözümlerini önerenler, AB'de yaşanan ekonomik, sosyal, siyasal krizi iyi görmelidirler.

ABONE OLMAK İÇİN

İsim, Soyisim:.....
Adres:.....

Yıllık Abone Tutarı:
K.K.T.C: 500,000 TL.
T.C: 600,000 TL.
U.K: £10.

Not:
Banka makbuzu ile bu kuponu üstteki adrese gönderiniz.

Adres: Bekiroğlu İşhanı
No. 10 Müftü Ziyai
Sok. Lefkoşa
Mersin 10 Türkiye
Fax: 0 (392) 714 4597

Banka Hesabı:
Kıbrıs Türk Öğretmenler
Kooperatif Tasarruf Bankası
Hesap No: C 03413 - Güzelyurt

**SOSYALİZM
MÜCADELESİNDE
DEVİRİMCI KILAVUZ****TOPLUMLAR TARİHİ****-2-****ÖZGÜRLÜÇE VURULAN İLK PRANGA****KÖLECI TOPLUM**

Emek üretkenliğinin artması, insan üzerindeki mülkiyeti, maddi malların doğrudan üreticisi üzerindeki mülkiyeti ortaya çıkardı.

Kölecî Toplum'un en önemli niteliği toplumun sınıflara ayrılması, devletin ortaya çıkması ve sınıflı toplumun ortaya çıkması ile sınıfların ekonomik durumlarının ve çıkar ilişkilerinin kutuplaşması sonucu verilen amansız sınıf savaşımıdır.

TOPLUMSAL SINIFLARIN ORTAYA ÇIKIŞI

İlkel Komünal Toplum'da üretim araç ve aletlerinin ortaklaşa mülkiyeti üzerine kurulu üretim ilişkilerinin Kölecî Toplum'da değişmesiyle birlikte toplum üç gruba bölünmeye başlıyor.

1. Herçeşit mülkiyetten yoksun ve kendileri de efendilerinin mali olan Köleler.
2. Üretim alet ve araçlarını ellerinde bulundurdukları gibi aynı zamanda emeklerini sömürdükleri kölelerin de sahibi olan Efendiler.
3. Üretim alet ve araçların özel mülkiyetine sahip bulunan ve kendi küçük işletmelerinde üretim yapan topluluğun özgür üyeleri.

Zamanla, bu küçük mülk sahiplerinin büyük çoğunluğunun ekonomileri yıkılıyor ve kendileri de köle haline geliyor; çok küçük bir bölümü ise; tersine, zenginleşiyor ve kendileri de efendi ve köle sömürücüsü durumuna geçiyorlardı. Ama küçük mülk sahipleri, toplulukların içinde, her zaman bulunuyordu.

Uzun süren yaşamı boyunca, kölelik düzeni, birçok aşamadan geçti. İlki topluluğa ait kölelikti. Ortaklaşa mülkiyet biçiminin üstün geldiği ilkel topluluğun bağrındaki bu çağda köleler de bütün topluluğun mali idi. Ataeril kölelik biçiminde, ise köleler, oldukça azdı ve köle emeği belirleyici bir rol oynamıyordu daha çok kabilenin içinde yardımcı öge şeklinde bulunuyordu. Savaş tutsağı ya da topluluğun yıkıma uğramış üyeleri; topluluğun zengin bir üyesinin (şef, din adamı) kendisine sağladığı bir lokma karşılığında, bütün emeğini vermek zorunda kalıyordu. Mülkiyetin ilerlemesi ile yalnız maddi mallara değil onların üreticilerine de sahip olma "hakki" kesinleşti.

O zamanlar, köle edinmenin başlıca kaynakları, savaşlar, köle alışverişi ve topluluğun malını yitirmiş, batmış üyelerinin, borçlar karşılığında, köleleştirilmesiydi.

DEVLETİN ORTAYA ÇIKIŞI VE GÖREVLERİ

Tarımsal üretimin artması, tarım ile hayvancılık arasında gittikçe artan ayrılık, madencilik ilerlemesi vb. el emeği talebini, yani köle talebini artırıyordu.

Kölelerin sayısında artmasıyla, toplumun başlıca sınıfları olan Köleler ile Efendiler arasındaki uzlaşmaz karşıtlık kesinleşiyordu.

Efendiler, ancak sürekli bir baskı örgütünün varlığı ile köleleri ve topluluğun özgür üyelerini ellerinde tutabilir ve onları kendi yararlarına, kendi zenginliklerini artırmaya ve doymakbilmeyen açgözlülüklerini tatmin etmeye zorlayabiliirdi. Bu kurum, giderek devlet haline geldi.

Kölecî devletin ilk görevlerinden biri (ister feodal, ister kapitalist olsun) sömürülenleri bastırmaktı. Devletin ikinci görevi, topraklarını genişletmek, bunun için kölecî devlet sayısız fetih savaşları yürütüyor, yenilen halkların ülkelerini yağmalıyor onları haraca bağlıyor ya da köleleştiriyordu.

İlkel Topluluk zamanında, askeri güç, topluluğun eli silah tutan üyelerinin yığın halinde toplanmasından oluşurken, kölecî devlet, halktan ayrı ve ona düşman olan bir silahlı güç, köle sahiplerinin çıkarlarını korumak amacıyla sürekli bir ordu yaratır.

SINIFLAR VE DEVLET

Sınıflar, ancak artı-ürün ile, yani üretici güçlerin gelişmesi, insana, o andaki gereksinmelerini karşılamak için gerekenden fazlasını üretmek olanağını verdiği zaman ortaya çıkar.

Devlet, sömürüye dayanan toplumlarda egemen sınıfın sömürü ve baskı aletidir. Din adamları sınıfı, bu dönemde, devletin ayrılmaz bir parçasıdır; bu sınıfın ileri gelenleri, yönetim aygıtıyla birlikte bir bütün oluştururlar.

Sömürücü devletler, tarihsel bakımdan çeşitli biçimler alabilir, ama onların genel nitelikleri aynı kalır, sömürücü azınlık, sömürülen çoğunluğa hükmeder.

KÖLECI TOPLUMDA ÜRETİM İLİŞKİLERİ

Efendilerin, üretim araçları ve köle el emeği üzerindeki tam mülkiyeti, kölecî üretim ilişkilerinin temelini oluşturuyordu.

İlk yazılı yasa olan Hammurabi Yasaları gibi birçok belge (elyazmaları, yazıtlar, destanlar vb.) kölecî despotizmin başlıca özellikleri

hakkında bize bir fikir vermektedir. Bu yasalar, egemen güçlerin çıkarlarını koruyordu. Yasalara göre, başkasının kölesini yaralayan ya da hayvanına zarar veren, sahibine ödenecek ufak bir para cezası ile cezalandırılıyordu. Bir başkasının kölesinin öldürülmesi halinde, suçlu, ölen kölenin sahibine bir köle veriyordu. Köleler, aile durumları hiç hesaba katılmaksızın satılıyor, hiçbir koşula bağlı olmaksızın armağan ediliyor ya da herhangi bir şey karşılığı değiştiriliyor ya da miras konusu oluyorlardı. Köle çalmak, köle sahiplerinin mülkiyet hakkına karşı çıkmak, kaçak bir köleye yataklık etmek, ölüm cezası ile sonuçlanıyordu.

Köle ve köle sahiplerinin dışındakiler de kendi aralarında, yurttaşlık haklarından yararlanan yurttaşlar ve yurttaşlık haklarının tümünden yararlanamayanlar olarak bölünüyorlardı. Yine bunlarda kendi aralarında zenginler ve yoksullar olarak ayrılıyorlardı. Yoksullar, yaşamlarını sürdürebilmek için, avadamlıklara, parayı vb. zenginlerden ödünç almak zorundaydılar. Borçlarını ödenmemesi halinde ise mallarına elkonuluyordu hatta yoksullaşan yurttaş, borçları yüzünden köle haline geliyordu. Kendi yurttaşlarını satın alıp, el emeği arayan köle sahiplerine kiralayan yeni bir tip, köle tacirleri ortaya çıkıyordu.

Kır toplulukları ise eskiden olduğu gibi gene tohum ekiyorlar, hasat yapıyorlardı, ama ürünün büyük bir bölümü Krala, rahiplere veriliyor ya da koruma birliklerinin bakımına ve muhafazasına ayrılıyor.

İlkel toplulukta, genel eşdeğer hayvan, kürk, deri, fildisi vb. iken kölecî toplumda, bunun yerine madenler, önce demir ve bakır sonra altın ve özellikle gümüş geçiyor. Bu aşamada para, genel eşdeğer ve dolaşımın aracı olarak ortaya çıkıyor.

Zanaatçılığın ve ticaretin gelişmesi ile zanaatçıların toplandıkları ve alışverişin yapıldığı, zanaat ürünlerinin üretim merkezi ve ticari çekirdekleri olarak da kentler ortaya çıkıyordu.

KÖLECI TOPLUMDA İDEOLOJİ VE KÜLTÜR

Kölecî devletlerin ideolojilerinin ayırtedici özelliği, dinsel nitelikleridir. Dinlerin biçimleri, ayinleri, efsanelerinin konusu değişik olmakla birlikte, dinsel öğretilerin temeli aynı kalıyordu: çalışanlar söz dinlemeli, boyun eğmeliydiler, yoksa bu dünyada ya da öbür dünyada tanrılar kendilerini cezalandırırdı.

Rahipler, kendilerini, halk yığınlarını çeşitli araçlarla, zenginlerin iktidarının tanrıdan geldiğine inandırmaya adıyorlardı. Ne var ki pozitif bilgilerin birikmesi, emekçilerin çetin yaşantılarına olan başkaldırılar bunu büyük ölçüde baltalıyordu.

Pozitif bilgilerin birikmesi, üretici güçlerin ilerlemesi, doğa yasalarının birbiri ardından keşfedilmesine olanak sağlıyordu. Ekonomik gereksinmeler bilimsel bilgilerin ana çizgilerini yaratıyor. Hesaplar yapma ve tarlaları ölçme zorunluluğu, matematiği (aritmetik-geometri) ve gökbilimini (takvimler sistemi) doğurdu. Yazı yazma yine bu çağda öğreniliyor.

Emekçilerin çetin yaşantısı sefaletten kurtuluş yolu olmadığı için, haklardan yoksun oldukları için, yalnız kölecî devlete karşı değil, rahiplere karşı da ayaklanıyorlardı.

KOLONLAR'IN SINIF SAVAŞIMINDAKİ ROLÜ

MS. 1.yy sonu ve 2.yy başında günışığına çıkan olgulardan biri, çalışmalarının sonuçları ile hiçbir biçimde ilgilenmeyen kölelerin zarar verdiği büyük işletmelerin rolünün gitgide azalması oldu. Büyük işletme sahipleri, köleleri gözetlemek ve çalışmaya zorlamak için karmaşık bir baskı aygıtını hazır bulundurmaya zorunluluğu duyuyorlar, bu da üretimi daha pahalıya kılıyordu. Bunun için büyük toprak sahipleri, küçük özel işletmeleri korumayı daha karlı buluyorlardı. Gereklî malzemeyi efendilerinin sağlayacağı köleler, bu küçük işletmeleri işletiyorlar ve emek karşılığı olarak da, ürünlerinden bir parça alıyorlardı. Bu arada bir kısmı kirasını para olarak ödeyen, bir kısmı ise ürünün bir bölümünü mülk sahibine veren kolon denilen özgür yarıncılar ortaya çıktı. Yoksullaşmış özgür köylülerin ve köle emeğinin üretkenliğinin düşüklüğü sonucu efendileri tarafından azat edilen kölelerin kolon safalarına akını sonucunda safalar kalabalıklaşıyor, köleler ya bir parça toprağı tasarruf hakkını alıyor ya da kolon oluyorlardı. Kolonluk sistemi, üreticilerin çalışmalarının sonuçları ile doğrudan doğruya ilgilenmelerini sağladı. İkramiye yöntemi de aynı amaca hizmet ediyordu. Burada, efendi, mülkünün bir parçasının tasarruf hakkını kölesine veriyor, karşılığında gelirden belirli pay alıyordu. Süreç içinde kolonlar ve yoksul yurttaşlar, köle sahiplerine karşı ortak cephe kurmayı başarıyorlardı. Bunların başlattığı isyanlarla kölecî sistem sarsılıyordu. Kölecî üretim biçiminin çürümesinin, egemen sınıf içindeki ilişkilerde etkili oldu. Köle sahipleri sınıfının tümünün sözcüsü olarak devletin sağlanışması yerini, siyasal ayrılmalara bıraktı. En büyük toprak sahipleri, merkezi iktidara gittikçe daha aldırılmaz oluyorlardı. Yıkımdan kurtulmak amacıyla küçük özgür çiftçiler de büyük senyörlerin koruyuculuğu altına giriyorlardı.

Sınıflı toplumun ortaya çıkışı ile insanlık tarihi, bazı sınıfların yükselişi, ötekilerin yokoluşu tarihi haline yani acımasız bir sınıf savaşımı tarihi haline geldi.

Kölecî toplumun bütün tarihi, sınıflar arası kavgalarla, herşeyden önce kölelerle efendileri arasındaki çatışmalarla doludur.

Efendilerinin mülkü olan, kendileri mülkten yosun bulunan, görülmemiş bir sömürüye boynuneğilen kölelerin, kendilerini bu duruma sürükleyen üretim tarzını ve siyasal rejimi ortadan kaldırmakta çıkarları vardı; oysa efendiler, tersine, bu üretim tarzını ve siyasal rejimi koruyorlardı.

Silahlı isyanlar, kölelerden başka pek çok zanaatçı ve mülksüz yoksul köylünün de katıldığı halk ayaklanmaları kölelerin sınıf savaşımının ilk deneyimleri oldular. Geçici başarılar bile, doğrudan doğruya üreticilerin durumunda, az çok bir iyileşme ile sonuçlanıyordu; bu da, üretici güçlerin açılıp gelişmesine yardım ediyordu. Kölecî toplumda Roma devletine karşı yapılan Spartaküs isyanı enbüyük isyan olarak geçer. O zamanın

toplumsal düzenine korkunç bir darbe indiren bu isyan çok büyük çabalar harcanarak bastırılabilmişti ama Spartaküs adı, sömürücülerin baskısına karşı, amansız savaşımın bir simgesi olarak kaldı.

**KÖLECI DÜZENİN BAĞRINDA FEODAL
ÖĞELERİN GELİŞMESİ**

Büyük toprak mülkiyeti, küçük köylü işletmelerinin hemen hepsini yutmuştu. Köleler ve Kolonlar tarafından işlenen geniş malikaneler gelecekteki yurtlukların önbiçimlerini gösteriyordu. Roma İmparatorluğunun son döneminde, çeşitli bölgeleri arasındaki ekonomik ilişkiler yavaş yavaş zayıflıyor, siyasal bunalım yoğunlaşıyordu.

Büyük toprak sahipleri, onların toprakları üzerinde çalışan kolonlar ve köleler, buldukları yerde üretilen zahire ile yetiniyorlardı. Ama yeni üretim biçiminin öğeleri, serbestçe gelişmemekteydi, çünkü kölecî ilişkiler, bunların ilerlemesini engelliyordu feodal biçimlenmeye giden yolu tıkayan devlet ve üstyapının öteki öğeleri gibi, kölecî biçimlenmeyi yalnız devrimci bir altüst oluş yıkabilirdi. Halk ayaklanmaları, Roma devletini sürekli olarak sarsıyordu. Halk yığınlarının ve boyunduruk altına alınan halkların devrimci eylemleri, Roma İmparatorluğunu sarsıyordu; ama onu kesin olarak devirmeye yetmiyordu. Ancak Cermenlerin ve Slavların istilası üzerine gelen ve onun etkisini artıran Roma toplumunun kendi bağrındaki sınıf savaşımı, Roma İmparatorluğunun düşüşünü; kölecî düzenin yıkılışını, daha ileri ekonomik ve toplumsal bir biçimlenmeye doğru, yani feodal düzene doğru devrimci geçişi oluşturdu.

SÜRECEK

ANKA KUŞU

A. SAVAŞ

**ADAM OL KI
ADAM YERİNE
KONASIN**

Eski bir dostla sohbet ediyorduk geçen gün. Laf, zamanında ödenmeyen memur maaşlarından, beş aydır verilmeyen maaş farklarından NE OLACAK BU İŞİN SONU? sorusuna geldi dayandı.

Dostum şöyle özetledi görüşlerini:

- Bu ülkede; iktidarıyla muhalefetiyle, soluyla sağıyla tüm parlamentarist partiler sınırları Türkiye ve Denktaş tarafından çizilmiş bir çember içine hapsolmuş; sistemin bir parçası haline gelmişlerdir...

Bu arada diğer bir dost lafa karşıyor:

- Eskiden bir Osmanlı İmparatorluğu vardı, şimdi Denktaşlı İmparatorluğu var.

Birinci dost devam ediyor kaldığı yerden:

- Bu yüzden bu partiler; C.T.P., TKP, YKP aşılmadan bu ülkede hiçbirşey yapılamaz. Bunlardan kimisi "iktidar" kimisi "muhalefet" rolü uğruna bu çizilen çemberi sorgulamama, hatta kendi dışındakileri de bu çembere hapsetme çabası içindedirler...

- Peki, NE YAPMALI? diye sordum hemen, cevabı ilginçti dostumun:

- Bu ülkede "too many chief, no indians" (çok reis kızılderi yok) var. Yani herkes "reis" ama çevresinde pek "kızılderi" yok. Herşeyden önce bu çembere girmeyi reddeden "reis"ler çember dışındaki "kızılderi"leri etraflarına toplayıcı bir çabaya girmeli. "Kızılderi" "siz "reis"lerin istedikleri kadar toplanıp tartışınlar, kararlar alsınlar, varabilecekleri somut bir yer olduğuna inanmıyorum.

Yani herkes kendi "ailesine" bir çekidüzen versin. Bu, doğal olarak, "birlik" ihtiyacını gerekli kılacaktır, ama önce herkes kendi çevresini toparlasın... Bu yapılmadıkça "adam yerine konacağımıza" inanmıyorum. Yani adam olmalıyız ki; adam yerine konalım, Türkiye'ye entegre olmak istemiyoruz diyebilelim, biz bu ülkede insanca yaşamak istiyoruz diyebilelim.

Dostum çok doğru söylemiş:

ADAM OLMALIYIZ KI ADAM YERİNE KONALIM

NARENÇİYE ÜRETİCİLERİ EYLEMDE

10 Mayıs 1996 tarihinde Kıbrıs Türk Narenciye Üreticileri Birliği'nin (KTNÜB) düzenlediği bir eylemle narenciye üreticilerine ürün bedellerini hala daha ödemiş bulunan Cypfruvex ve bazı özel şirketler protesto edildi. Sabah saat 8.00'de yaklaşık 100 kadar üretici önce Cypfruvex Ltd.'in Güzelyurt'taki tesisleri önünde toplanarak giriş kapısına siyah çelenk bıraktılar. Bu arada bu eyleme engel olmaya çalışan 50 kadar polis ile üreticiler arasında tartışma çıktı, bazı üreticiler tartaklandı. Ancak üreticiler soğuk kanlı davranarak polisin provokasyonuna gelmediler. Daha sonra, üreticiler Menar Ltd. tesislerine giderek buraya da siyah çelenk koydular. Üreticiler burada da aynı şekilde polis provokasyonu ile karşılaştılar.

Cypfruvex Ltd. ve Menar Ltd.'e Kasım ayından itibaren grapefruit, yafa ve valencia ürünü teslim eden üreticiler 6 aydan beridir ürün bedellerini alamamaktadırlar. Ürün

sokağa atmış ve kaçak işçilerle tesisleri çalıştırmaya kalkışmıştır. Bunun üzerine Tarım-Sen, halen devam etmekte olan grev eylemine başlamıştır. Grev sırasında gelişen olaylar sorunun siyasi boyutunu öne çıkarmış ve emekçi halk kitleleri önünde Kuzey Kıbrıs'ın TC'ye entegrasyon olgusu teşhir edilmiştir.

Ancak bu grev sırasında ne yazık ki KTNÜB başkanı ve yönetim kurulu grevi desteklememiş, tam tersine grevcileri kinamış ve yabancı sermaye ile Menar'ı destekliyerek onlardan yana tavır koymuştu. KTNÜB yönetimi, TC'li tüccarların vereceği komisyonlukların peşinde koşma uğruna, tüm narenciye sektörünün içine düştüğü yapısal bunalımı ve buna ek olarak, narenciye ihracatının TC'li tüccarlara terk edilmesi olgusunun yaratacağı uzun vadeli zararı görmezden gelmektedir. Menar Ltd. yalnız üreticiyi değil, tesis işçisini, hasat işçisini ve kamyoncuğu da ödemişlerdir. TC'li tüccarlar nedeniyle kamyoncular ve tesis işçileri 1995-96 sezonunu işsiz olarak geçirmişlerdir.

Üreticiden ortalama 7000TL /kg.'a alınan valencia ürün Türkiye'de toptan 40.000 TL/kg.'a kadar satılmıştır. Üretici, DP-CTP hükümetinin açıkladığı düşük ürün fiyatları sayesinde acımasızca sömürülmüştür. DP-CTP hükümeti açıkça narenciye ürününü TC tüccarlarına peşkeş çekmiştir. Üreticinin alın teri karşılığı fahiş karlar TC'li tüccarın cebine akmıştır.

3- Tarım-Sen grevi sırasında grevci işçiye destek olmayan KTNÜB yönetimi de, kendi eylemi sırasında Tarım-Sen'den gereken desteği bulamamıştır. Menar'daki çelenk koyma eylemini de kitlesinin baskısı sonucunda koymak zorunda kalan KTNÜB yönetimi, sektörün sorularının

ancak paketleme işçisiyle, kamyoncusuyla, üreticisiyle, tüm sektör kesimlerinin birlikte hareketiyle çözülebileceğini görmelidir. TC'ye entegrasyonun ve narenciye ihracatının TC'li tüccarlara ve şirketlere devredilmesinin bu ülkedeki narenciye üretiminin ve üreticisinin çıkarına ve yararına olmadığını anlamalıdır. KTNÜB yönetimi TC'li tüccarların komisyonculuğunu yapmayı bırakıp, ihracatta da narenciye üreticilerinin doğrudan söz sahibi olması için Cypfruvex'in bir an önce, tesisleriyle birlikte, Menar olayında olduğu gibi başka bir TC'li tüccara peşkeş çekilmeden, üreticiye devredilmesi mücadelesini vermelidir.

4- CTP seçim programlarında, seçim alanlarında Cypfruvex'i kooperatifleştirip üreticiye devrini vaad ediyordu. Ancak CTP hükümete gelince, TC'li egemenlerle birleşerek sözde "özelleştirme" adı altında ülkenin can alıcı sektörlerini TC sermayesine peşkeş çekmeye soyunmuştur. Sırada şimdi Cypfruvex vardır. KTNÜB, TARIM-SEN ve diğer sektör kesimleri bunun önlenmesi için derhal örgütlenip ülkenin değerlerine sahip çıkmalıdırlar.

5- Tarım-Sen grevinde olduğu gibi, egemenlerin DP-CTP hükümeti, polisi yasal ve barışçı eylem yapan üreticilerin üzerine sürmüştü ve üreticilere faşist terör yöntemi

uygulamışlardır. Öyle görülüyor ki egemenler, artık halkın ekonomik hakları için sürdürdüğü yasal ve barışçı eylemlere dahi tahammül edemiyorlar. Bu eylemleri anında bastırma taktiği güderek açık bir provokasyon ve faşist terör yöntemleri uyguluyorlar. Entegrasyonun halk üzerinde yarattığı tepkileri faşist terörle sindirmeye çalışıyorlar. Ekonomik çıkarlar için yapılan tüm eylemler ister istemez entegrasyona karşı yönelen siyasi eylemlere dönüşmek zorundadır. Halkımızın haklı tepkileri ve eylemleri artarak yükselecektir. Egemenler tüm bunların farkındadırlar. Bu yüzden resmi faşist güçlerin yanına TC'den ithal sivil faşist güçleri de örgütlemeye çalışmaktadırlar.

Emeği ile yaşam mücadelesi veren tüm halkımız, işçimiz, çiftçimiz, üreticimiz; Ekonomik yıkımdan, sömürden, politik baskı ve polis teröründen kurtuluş için, bağımsızlık ve özgürlük için güçleri birleştirmenin zamanı gelmiştir.

MENAR GREVİ

93.

GÜNÜNDE

29 Şubat 1996 tarihinden beri polisin, patronun ve devletin tüm saldırılarına karşı direnen TARIM-SEN'li işçiler grevlerini sürdürmektedirler. Bu grevde işçiler ve halkımız "devletin" ve "hükümetin" gerçek yüzünü görmüşlerdir.

Özelleştirme adı altında ülkenin değerlerini T.C.'li patronlara peşkeş çekenler "Dogru yaptık. Ülkemize yararlı olacak" v.s. demişlerdir. Oysa Menar patronunun gerçek yüzü karşılıksız çek olayında (basında) yüzünü göstermeye başlamıştı. Üreticiden aldığı ürünün karşılığını üreticiye aylardır Menar patronu ödemedi. Protesto eden üreticinin üzerine düzen yine polislerini yolladı. Oysa işçiler grevdeyken üreticiler işçilere sahip çıkmadı. Güçler birleşmedi. Üreticiler dersler çıkararak işçilerle dayanışmaya girmek zorundadırlar.

fiyatlarının maliyetlerin altında olması bir yana, 6 aylık süreç içerisinde %80-90 oranındaki enflasyon üreticinin alacağını sıfırla çarpmıştır.

Üretici Eyleminin Düşündürdükleri

Narenciye üretimi bilindiği gibi çok ağır yapısal sorunlar altında her gün biraz daha gerilemekte ve yok olmaya doğru gitmektedir. 22 yıldır işbaşına gelmiş hükümetler bu sorunlardan hiçbirine el atmamışlar ve üretim, başta su sorunu olmak üzere sorunlara yenik düşmüştür. Egemenler bu sorunlara eğilmemişlerdir. Çünkü Kuzey Kıbrıs'ta üretim yapılmasını istemiyorlar. Bugüne dek izledikleri politika, üretim karşıtı, var olan üretimi de yok etme politikasıdır. CTP parti programında, seçim alanlarında narenciye üretimini kalkındıracağını söylemiş ancak iktidara gelince sahibinin sesine kulak vererek öldürülen üretimin tabutuna çivileri bizzat çakmıştır.

Üreticilerin içine itildiği ekonomik kriz ve ardından gelen üretici eylemi ülkemizin şu anda içerisinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve sosyo-politik şartlar altında bazı gerçekleri ortaya çıkarmaktadır.

1- Aslında üreticinin malı olan Cypfruvex Ltd.'i devlet adına gasbeden siyasi iktidarlar bu kurumu bir aralık olarak kullanmışlar, üreticinin alın terinin karşılığı olan tüm kazancını har vurup harman savurmuşlardır. Tamamen siyasi tercihlerle dayanan beceriksiz kadrolarla şirketi yönetmeye çalışmışlardır. Sonuçta bu yıl şirketi, faizleriyle birlikte bir trilyon TL'ye varan bir borcun içerisine iterek iflas ettirmişlerdir. Cypfruvex üreticilere olan 140 milyar TL. borcu kesinlikle ödeyemez durumdadır. Egemenler Cypfruvex'i tüketmişlerdir.

2- Polly Peck'in iflasından sonra Sunzest tesisleri perde arkası ayak oyunları ile bir TC şirketi olan Menar Ltd.'e "satılmıştır". Bu satışın arkasında tamamen Kuzey Kıbrıs'ın TC'ye entegrasyonu siyaseti yatmaktadır. Menar Ltd., hatırlanacağı gibi, Şubat ayında sendikacı işçileri, ücretlerini ödemedi,

